

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy evre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy evre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos post sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, június 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk:** Az adózás komédiája.
- Az aradi püspökválasztáshoz.**
- Az országgyűlés elnapolása.**
- Visszaélések a 16-asszentálásnál.**
- Mangra ügye a főrendiházban.**
- Pavlovics Lyubomirt kiadták.**
- Itélet a torontáli fegyelmik ügyében.**
- Rablóvilág Görögországban.**
- „Papa csillibidáke.”**
- Motorkocsik a város területén.**
- Egy aradi huszártiszt a Kossuth-nóta ellen.**
- Felgyújtotta a saját házát.**
- Gyújtogatásért — két év.**
- Tárca: A menyországban.** Irta: Sas Ede.
- Regény-Csarnok: Hipnózis.** Irta: Hardy I. D.

Az adózás komédiája.

Arad, június 20.

Az adókiivetés *Vörös talár*-ját még nem irták meg. A *Robe rouge* tudvalevőleg az olyan vizsgálóbírókról szól, a kiknek mindenáron bűnös kell. Az igazság odaveszhet, de bűnösnek okvetlen kell találtatódni. Ilyesformát lehetne írni az adókiivetés mestereire. Itt nem bűnösöket, hanem adóalapot keresnek. A vizsgálóbíró, a kit itten adó-referensnek neveznek és pénzügyi titkári címet visel, átható szemével benéz a szegény adóköteles áldozatnak a veséjébe, a lelkébe: hátha ott, a lelke fenekén, a szíve legjobban elrejtett zugában van valami, a mi megadóztatlan maradt.

Ide azzal is: az államnak kell a pénz. A vizsgálóbíró, a ki a francia darabban sok bűnöst tud az ítélőszék bárdja elé vonszolni, vörös talárt kap: az adókiivetésnek drámahőse pénzügyminiszteri elismerést. Es ez megéri az ambiciót, a fáradságot.

A *Vörös talár*hoz egészen hasonló színjáték folyik le most is *Aradon*, a megyei adókiivető bizottság előtt. Gyönyörködni lehetne benne, mulatni az isteni komikumán, ha nem látnók azonnal magunk előtt az áldozatokat, a kik nagyon drágán fizetik meg a föllépti díjat a *Vörös talár* hősenek. A legsiralmasabb áldozatok: a vidéki kereskedők és szatócsok, továbbá a korcsmárosok. Örökítsük meg fakó vázlatban néhány pazar jelenetét az *Adósról* című dráma jeleneteinek, úgy, a hogy szemtanuk elmondják.

Az adó-köteles: egy vegyeskereskedő. A boltjában megkapható a falu népének minden szükséglete a gyömbértől kezdve a nyakraváló pántlikáig, a rozsliszt-től kezdve a gyölesig s a fűteni valóig. A referens adó kiivetését javasolja rá: 1. mint fűszerkereskedőre; 2. mint rőfös-kereskedőre; 3. mint rövidáru-kereskedőre; 4. mint liszt-kereskedőre; 5. mint kőszén-árakra. Milyen könnyű utja annak, hogy valaki virilistává lehessen!

Második jelenet: Az adó-köteles falusi korcsmáros, a ki azonban, mint kávé s szerepel. A ki a falun él, tudja, hogy

mennyire egygyé olvadt ez a két foglalkozás. Van egy kis szikviz-csináló masinája, meg egy kis boltja. Az adóreferens javaslata szerint megadóztatandó 1. mint korcsmáros; 2. mint kávé; 3. mint szikvizgyáros, 4. mint szatócs. A ki a lisztát látja, azt hiszi, hogy Aradvármegye tele nagy vállalkozókkal.

De az adó-vallatás bámulatos rendőri tehetsége másban nyilatkozik meg. Az adóreferens ráolvassa a korcsmáros fejére: „On eladott a múlt évben 37 hektoliter bort, 48 hektoliter sört, 14 hektoliter pálinkát: volt belőle jövedelme ennyi, költsége ennyi, fizeti a maradványnak tíz százalékát.” Az adatok bámulatosan öszszeválnak. Csak ép azt felejtették ki a kalkulusból, hogy a szegény embernek ebből élni is kell, minthogy az uristen őt nem csupán arra a célra teremtette, hogy adófizetője legyen a magyar államnak.

Harmadik jelenet:

Az adóreferens: Ön, Fekete Péter, a múlt évben baleset-biztosítás után 15 kor. 30 fillér jutalékot kapott; költsége van rá: 2 korona 30 fillér, marad 13 korona, fizet utána 1 korona 30 fill. adót.

Az adóköteles nem tudja, mi történik vele, ő soha se volt ügynöke semminő biztosító vállalatnak. Végre kiderül a titok. Az adóköteles biztosította magát baleset ellen; miután azonban a biztosítást ügynök nélkül kötötte, elengedték a díjából

TÁRCA

A menyországban.

— Álom. —

Irta: Sas Ede.

I.

Szük és szomorú szobáskában vagyunk. Szük, szomorú és homályos szobáskában. A falak mellett ócska és rozoga butorok, melyekre egy sugár sem esik az asztalon pislákoló lámpa fényéből, mely csak igen kevés helyet bír elhódítani a rideg sötétségtől. Az árnyék — minthar ákarna borulni az egész szobára. — arra az ágyra is, mely az egyik sarokban áll. Mintha az inség fekvőhelye lenne, a beteg, a haldokló insége. Mintha az elsárgult, elfonnyadt levelek ravatalán feküdnék az Ősz: úgy hever ott a gyűrött, sárga vánkosokon egy sápadtarcu, vörösszakállu férfi.

Vértelen ráncos hezei a kopott takarón nyugszanak. Látszik, hogy immáron kihullott azokból az ez: csorbát szenvedett fegyver, melyet az élet harcában forgatott. Szemeit engedelmes megadással hunyja le a névtelen mártir: a kenyérkereset névtelen mártirja, a minő ezer meg ezer dől ki a sorból minden nap, minden órában anélkül, hogy emlékezetüket följegyeznék más, mint aki nevüket az olcsó fejfára rója. A haldokló nyomoruság ágya körül az eleven nyomoruság sirdogál. Felesége és gyermekei és a rokonság. Mind csupa ko-

pott és csenevész alak. Fénylő, fekete talárjával és derűs pozszás arcával csak a tisztelendő ur válik ki közülök, aki éppen a haldokló felé nyújtja a feszületet. A keresztre feszített istenember csillogó ezüst alakja talán még diadalmasabban veri vissza az éj fenyegető kísérteteit, mint a bágadt lámpafény. A pap feloldozza bűneitől a haldoklót. Mert voltak bűnei is; noha nem sok ideje volt vétkezni szegény fejének. Délelőtt és délután az iskolában tanított. Esténként másoló munkát végzett, hogy pótolja a sovány keresetét, amiből nem tellett az apró falánk szájacskák betevő falatjaira: az apró futkározó lábacsok cipőcskéire. Azt a luxust a kenyérkereset robotjában nem engedhette meg magának, — hogy még bűnei is legyenek.

— In paradiso deducant te angeli. Az Ur oltalmába veszi lelkedet s örvendezni fogsz az igazakkal — vigasztalá őt a lelkész.

De a haldokló szeme nem csillant föl az örök üdvösség ígéretére, szempilláira nehéz könnyecsek szivárogtak és révedező, megtörő tekintete zokogó szereteteire esett:

— Feleségem! Gyermekeim! — szakadt föl melléből a sóhaj oly mélyen, mintha a sir fenekéből jönne; oly erővel, mintha a koporsó födelét is föl tudná szakítani.

Feje hátracsuklott. Melle hörögni kezdett. Szíve mindig halkabban dobogott. A körülálló lélekzetfojtott csendben figyeltek reá. A rettenetes csendet egyszerre éles, szivtépő sikoltás metszette át. Felesége borult a haldoklóra:

— Tamás! Ne hagyj itt!

II.

Egyszerre hirtelen, varázslatosan bűbajos fényesség áradt el körülötte.

Sugárfürdő üdítette föl fáradt, kimerült tagjait. Arany zuhatag ömlött kuszta, ősz, vihartépte fűrtelre. És napok és csillagok oceánja terült el a lábainál. A szük és homályos szoba nyirkos falai helyett az örök fény csarnokának szédítő, határtalan boltozatait látta. A rideg inséges lakás dohos, fűllett levegője helyett a végtelen liliommezők illata suhant a sz. vébe. És az asszonyok és gyermekek sirása helyett valami zsongó, a tavasz, az ifjuság dalánál édebb zene hizelegte körül.

Roskadozó lépteit kétfelől két hatalmas szárnyu angyal támogatta. És parányi, szöke fűrtős angyalkák szivárványszőnyeget terítettek ösvényére.

— Hol vagyok? — kérdezte a szokatlan vakító ragyogástól káprázó szemét dörzsölve.

— A menyországban, mondta mosolyogva az egyik angyal és szava olyan volt, mint a dal, amelyet álmaiban hall az ember, amikor tavaszi hajnalon szendereg és ablakán beárad a rózsaszínű és fehér virágba borult fák illata.

Leült egy rózsás felhőpamlagra és hitetlenül nézett szét. A földön sohse hitte a menyország meséjét és most se fért a fejébe, hogy átlépte az Üdv-birodalmanak kapuján.

— És mit fogok itt csinálni? — kérdezte meglehetősen naivul, sőt együgyűen. Látszik, hogy a földön nem ért rá sokat tanulmányozni a szent oktatásokat, hogy mit is csinálnak az üdvözültek odafünn az égben?

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

azt az összeget, a mely a jutalékra esett volna. Az állam erre is rá akarja tenni a tenyerét. Szóval: már nemcsak az után fizetünk adót, ami a jövedelmünk, hanem arra is, a mit kiadtunk.

Negyedik jelenet: Van egy házaló, a ki a portékáját nem viszi mind a hátán, hanem valamit otthon is hagy. A lánya meg abból, a ki otthon marad, egyiknek-másiknak elad, ha kérnek valamit. A „stabil“-üzlet havonta husz-harminc forintnál nem csinál több forgalmat. Az adókötelesnek, a kiről itt szó van, a házalásért előre meg kell fizetni az adóját, különben nem kapja meg az engedélyt. Az adóreferens azt kívánja, hogy a „stabil“-üzlet után, mint szatocsot külön adóztatásuk meg.

... Folytathatnánk a megtörtént színjáték szcenizációját, de talán már fárasztó is. A legszomorubb fölvonás azon jelenetekből kerülne ki, a mikor a kereskedők sorra kérik az adójuk leszállítását, mert a *fogyasztási szövetkezetek* versenye tönkretette a keresetüket. A szövetkezetekkel, a melyeket az állam, a jegyző, a bíró, a pap istápol: ők nem tudnak konkurrálni. Ha már elvették a kenyereket: ne kívánják, hogy ugyanazt az adót fizessék, mint a fogyasztási szövetkezetek aranykora előtt való időben. Az adókövetés munkája tele van az ily fölhasználásokkal. Itt jelentkezik az első üdvös eredménye a fogyasztási szövetkezetek működésének.

A drámai igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy az adókövető bizottság tagjai igyekeznek méltányosak lenni, s a hol belátják, hogy a követelés jogtalan, le is ütnek belőle. De a mikor a javaslat olyan messze jár a méltányosságtól, az igazságtól: még a sok jóakarát is kevés ahhoz, hogy áthidalja.

Adó-referens pénzügyi titkár ur: a vizsgálóbírónak nem az a hivatása, hogy mindenáron bűnösöket pányvázzon ki. Ön is rosszul fogja föl a hivatalos kötelezettséget abban, a midőn a polgárok egyetlen fillérért se akarja megadóztatlan hagyni, s

oly javaslatokat ad elő, a melyek annyira frappirozzák az adókötelest, hogy szinte védekezni se tud az ámulattól. Az adókövetés nem cigány-vásár, minél többet kérni, hogy minél kevesebbet lehessen lealkudni az igazi árból. Utóvégre is az állampolgári becsületszó is valami, a melynek szentsége alatt az adó-vallomást teszik. Es aztán, higye meg, a mikor az államnak nagy mennyiségű pénztári föllegei vannak, nem is volna olyan égbekiáltó baj, ha Fekete Péter öt pohárral kevesebb sör és két kilóval kevesebb rizskása után fizetne jövedelmi adót.

Az aradi püspökválasztáshoz.

(Gondolatok. — Korteszfogások. — Titkos értekezlet. — A sajtó. — A vigéc-püspök. — Hazafiság nálunk akadály. — Solymosi Elek.)

Arad, június 20.

Mangra püspökké választása után önként azon gondolat toltul előtérbe: érdemes-e az egyházat, hazát hiven szolgálni, érdemes-e egy féléletet munkában, szeplőtlen tisztaságban eltölteni akkor, mikor manapság nem ezek, hanem a stréberség, a rut önérdek és a hazaárulás nyernek jutalmat?

Sötét, de fájó gondolatok foglalkoztatják a hazai józan gondolkozású, hazafias érzelmű románságot most az aradi püspökválasztás megerősítésének kérdése fölött. Mert nem csak a haza, hanem az egyház érdekét is veszélyben látják.

Sokakat visszatartott volna a Mangrára való szavazástól, ha nem biztosítják őket a konkra éhező kortesek, hogy a megerősítés meg lesz, még pedig báró *Fejérváry* honv. miniszter közbenjárására. Még azt is kisütötték, hogy *egy udvarhölgy révén* lett Mangra oly kedves *Fejérváry* előtt.

Sturdza román miniszterelnök *Goluhovszky* utján fog nyomást gyakorolni a kormányra, mert Mangra az osztrák érdekeknek inkább megfelel, mint bárki más.

Hogy a megerősítés nagyobb akadályokba ne ütközzék, szükségessé vált az interim hazafiság hangoztatása. E célból, mint rendszeren

titkos értekezletet tartottak, melyen Mangrát felhatalmazták hazafias nyilatkozatok tételére. „Port hinteni a buta magyarok szemébe,“ ez volt a jelszó. Viszont a jelölt (Mangra) biztosította őket érzelmei változhatlanságáról és arról, hogy Goldis nyomdokain haladva az egyházmegye pénzeit ő is csak a helybeli román bankban fogja elhelyeztetni. Ezen nyomdokokat érti Mangra, midőn oly szemérmellenül nyilatkozik.

Az egész magyar és román sajtó konsternációja indokolt. Az egy „Trib. Pop.“ román továbbá a Magyar Szó és Egyetértés című magyar lapok képeztek kivételt. Az aradi román lap magatartása senkit sem lephet meg. De hogy miért változtak meg az Egyetértés és Magyar Szó, magyar szempontból megfoghatatlan.

Nagyon jól tudjuk, hogy az Egyetértésben megjelent közlemény „V“ jegy alatt Goldis László. (Vaszilje) püspöki titkártól ered. Még szerencse, hogy ezen tendenciózus cikk értéke le lett rontva a másnap megjelent vezércikk által, melyben maga a lap száll sikra Mangra megerősítése ellen.

A román sajtónak egy hangja sincs Mangra mellett, az egész románság utálattal van eltelve ezen ember iránt, mert féltik tőle az egyházat. A magyar sajtó elég erélyesen nyilatkozott. A közvélemény ellene van, annyi bizonyos. Kinek kell hát ez a püspök? Tessék elolvasni az „Aradi Közlöny-ben“ közzétett szavazók névsorát és figyeljék meg az érdekszállakat, melyek — 2—3 kivételével — valamennyi Mangra-pártit összeköttetésben tart, s mindenki tisztában lesz a helyzettel.

A természet nem tagadja meg magát. Mangra még megválasztása után is vigéckedik. A választás napján felutazott Budapestre, s harmadnap már Karánsebesen járt inkább exformálni, mint informálni.

Ez volt a főfoglalkozása egész életén át eddig is. Csakhogy eddig meg voltak fizetve utjai, hát most kinek a kontójára utazik? Komoly munkára ideje sem volt, képessége meg türelme egyáltalán nincs.

A legszomorítóbb jelenség nálunk, hogy a hazafiságot nem becsülik meg. Ha egy román

Az angyal ismét mosolygott:

— Élvezed a paradicsom örömeit, amit kiválasztottainak készített az Ur. Lábaiddat, melyeket véresre sebzett a rög, megmosod a lilommezők harmatában. Homlokodat, melyet verítékek lepelt el a gond, megtörölgeted az örök tavasz rózsaleveleivel. Kezeid, melyek megtörték a nehéz robotban, aranyhárfa pöngetnek és ajkadról, melyen csak keserű panasz fakadt, ujjongó, boldog zsolozsma zendül dicséretére az Urnak...

És ahogy az angyal beszélt: ime, már közelgett a menyország ujonnan érkezett lakója felé az üdvözültek sugárköntösű, glóriásfejű serege és hozták neki a tündökli aranyhárfa, hogy álljon be ő is az örök vidámság repeső karába.

De az új vendég nyugtalankodó, sajtó szíval fordult az arkangyal felé:

— És szeretteim, a kiket odalenn hagytam a földön?

— Ha Istennek tetsző életet élnek: egykoron ők is fölkerülnek ide s együtt fognak örüvendezni veled az Urban.

Az öreg embernek végigsimitotta homlokát, melyről a redőket nem bírta eltüntetni a határtalan tavaszmezők szellője.

— De addig? Addig én örüvendezek, amíg odalenn szenvednek nyomorognak és sirnak.

És szívébe éles fájdalom nyilallott és képményen, lázadózzá nézett az angyal szemébe.

— Azt hiszitek élvezhetném én az örök üdvösség gyönyöreit azzal a gondolattal, hogy szeretteim az inség, a kínok tengerében vergődnek és fuldokolnak oda alant? Akikkel együtt küzdöttem, együtt nélkülöztem, együtt

szenvedtem, most hagyjam el őket hűtlenül és nélkülök örüvendezek és vigadok? Boldogan és szabadon repüljek egyik fényes csillagról a másikra, mikor tudom, hogy ők a nyomoruság láncát viselik oda lenn a porban! Nem, nem! Nem szerettem volna őket soha, ha ezt megtudnám tenni!

És megpillantotta az üdvözültek seregében földi ismerőseit és néven szólította őket egyenkint:

— Te Márton! Tudod-e mi lett szegény beteges anyádból, a ki kenyérkereső nélkül maradt? Ott ül most koldulva az utca sarkán! Márta asszony! Tudod-e mi lett a kis gyermekeidből, a kik apátlan, anyátlan árvaságra jutottak? Csavargók, nyomorultak; az egyik a szemétdombok közt lézeng, a másik már börtönbe is került és ti örüvendeztek, pengetitek az aranyhárfa.

A boldogok sugaras arcára nehéz boru szállott e szavakra. És úgy néztek, mintha pillantásukkal valami sűrű, gomolygó ködön akarnának áttörni. Az anya szívében ébredt föl először az emlék és kétségbeesett kiáltásban tört ki:

— Gyermekeim!

Az arkangyal haragtól lángoló arccal támadt az aggastyánra:

— Hallgass szerencsétlen és ne zavard fel a menyország boldog nyugalmát! A föld a nyomoruság; az ég az öröm. Akik ide kerülnek: nem szabad többé a siralom völgyét látniok. Sőt nem is szabad rá emlékezniök. A te szemeidet és homlokodat is megkenem a csodás balzsammal és a föld szenvedéseire nem fogsz emlékezni többé...

Es gyöngéd ujjait aranycsészébe mártotta és közelített az új vendég felé:

De az aggastyán megriadva hátrált előle és két kezét ultakozva emelte föl:

— Nem, hem! — kiáltotta. — Nem akarok rólok megfélekezni soha! Feleségemről, gyermekeimről. Akikkel mindörökké összeforrottam. A véremből való vérről, a husomból való husról. A lelkemből lelkedzett lelkekről. Ti itt el akarjátok venni a szívemet! A szenvedő, szerető emberi szívemet! Nem adom a szívemet, nem adom a szeretetemet, a mely hozzájuk láncol: nem adom még az örök üdvösségért sem! Es nem kell nélkülök egy percig sem a menyország, ha tudom, hogy ők odalenn zokognak!

És az angyalok és az üdvözültek megrendülve bámultak rá. És a menyországon reszketés futott végig. A hatalmas boltívek megropogtak. És az aggastyán megtántorodott és hanyatt-homlok zuhant alá, alá...

III.

Es ismét a szük és szomorú és homályos szobácskában volt. Felesége ágyára borult és csókolgatta hideg veritékese kezét. És ő még egyszer föl bírta emelni a kezét és megsimogatta az ő hűséges asszonya őszülő haját. És még egy pillantást tudott vetni gyermekeire. És azután ráborult az örök nyugalom, az örök megsemmisülés, mert nem kellett neki az ő hirdetett menyország, ha az tele van hűtelen megfélekezéssel, szívtelen önző örömközzel...

emter hazafi, a tulzó románok leszidják, a magyarok jó néven veszik tőle, de csak külsőleg. Ha kenyértörésre kerül a dolog és a románok közül egyes öncsinált vezetők azzal állanak elő, hogy a „románság” érdeke azt kívánja, hogy ne az a hazafias román, hanem az az *igazi* román választassék meg p. u. valamely állásra: akkor a magyarok inkább elejtik a hazafias románt, minthogy a tulzók kívánságát megtagadják — *csupa opportunitásból*. Ez pedig igen deprimáló hatással van az olyan románokra, akik igaz szívből hazafiak.

A püspökválasztás egyik intézőjévé nőtte ki magát *Solymosi Elek* ur. Nem tudjuk, hol találkozott ez az ur Mangrával és honnan ered ez az émélygős szimpáthia közöttük. A rossz nyelvek azt mondják, hogy egy orpheumban bukkantak egymásra. Lehet. Mindazonáltal ajánljuk *Solymosi* urnak, „ne sutor ultra crepidam,” — maradjon ő a kupléknál és ne akarja kiemelni Mangrát onnan, ahol olyan jól találta magát eddigéig, és ne jöjjön le Aradra nekünk püspököt választani. **Semper.**

TÁVIRATOK.

Az osztrák miniszterválság.

Bécs, június 20. A király *Rezek* cseh miniszter lemondását *nem fogadta el*.

Bulgária és Oroszország.

Páris, június 20. A *Figaro* egyik munkatársa beszélgetést folytatott *Danev* bolgár miniszterelnökkel. *Danev* úgy nyilatkozott, hogy *Ferdinánd* fejedelem pétervári útjának kétségtelenül politikai jelentősége van. *Miklós* cárnak a fejedelemséggel és *Lamsdorff* külügyminiszternek *Danev*vel folytatott tanácskozásai egy kérdést sem hagytak földeritetlenül. A legközelebbi manifesztációk erősen meg fogják világitani Oroszország és Bulgária viszonyát. A miniszterelnök tagadja, hogy *Ferdinánd* fejedelem fel akarja venni a *királyi* címet.

Az országgyűlés elnapolása.

(Szünet október 6-ig.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, június 20.

A képviselőház ülésének egyik eseménye a *Pavlovics Lyubomir* mentelmi jogának fölfüggesztése volt: erről más helyen hozunk tudósítást. Ennek végeztével a *tápei* és *csongrádi* kerületekbe kiküldendő vizsgáló-bizottsági tagokat választották meg.

Végül a legnagyobb esemény: *Széll Kálmán* beterjesztette a királyi kéziratot, a melylyel a képviselőházat *október 6-ig elnapolja*. E szerint a honatyáknak az idén meglehetősen hosszú vakációjuk lesz.

Részletes tudósításunk itt következik.

Választási ügyek.

Elnök: *Apponyi Albert* gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*, *Plósz Sándor*, *Wlassics Gyula* és *Darányi Ignác* miniszterek.

Elnök mély részvétellel jelenti be *Albert szász* király halálát. Az elhunytban szeretett királyunk benső barátját vesztette el. Javaslataira a Ház részvétét jegyzőkönyvileg fejezi ki.

Bemutatja ezután *Egri Béla* mandátumát. (Eljenzék a színpalán.)

Daróczy Aladár előadó beterjeszti a kérvényekről szóló jelentést.

Hódossy Imre jelenti, hogy az állandó igazoló bizottság *Darányi Ferenc* mandátumát igazolta.

A *csongrádi* választás ügyében kiküldött bizottság előadója ismerteti a bizottság tárgyalását és ajánlja, hogy a két kerületben vizs-

gálatot indítsanak az iránt, felfüggesztendő-e a két kerület választói joga?

Papp Zoltán: Pártja a tiszta választást tárgyalatos programpontra tekint, a bizottság javaslatát elfogadja, de a vizsgálat azonnali megindítását óhajtja, nehogy az ügy sokáig húzódjék, kéri hogy a 3 tagú vizsgálóbizottságot még ma válasszák meg. (Helyeslés.)

Apponyi elnök ez iránt kérdést intéz a Hához.

Széll Kálmán miniszterelnök szintén kéri az azonnali tárgyalást. (Helyeslés.)

Belicska Béni előadó ismerteti a *tápei* választásban hozott kuriai ítéletet.

Molnár Jenő kérde: ott vannak-e a vizsgálati iratok is?

Belicska: Itt vannak.

Erre a Ház a vizsgálatot elrendeli.

Belicska Béni előadó a *csongrádi* ítéletet ismerteti.

Visontai Soma szerint előbb meggyőződést kell szerezni az iránt, vajjon van-e egyáltalán ok a vizsgálatra.

A Ház a vizsgálatot elrendeli.

Elnök a két 3 tagú vizsgálóbizottság választását elrendeli, előbb azonban az ülést fél órára felfüggeszti.

Szünet után.

Elnök elrendeli a szavazást.

A Ház a *csongrádi* kerületbe vizsgálóbizottsági tagokul *Juszt Gyulát*, *Novák Józsefet* és *Nyegre Lászlót*; a *tápei* kerületbe *Belicska Bényt*, *Barabás Bélát* és *Kubinyi Gézat* választotta meg.

A zsidók bevándorlása.

Széll Kálmán miniszterelnök *Buzáth Ferenc*nek a zsidó bevándorlás ügyében tett interpellációjára válaszol. A romániai bevándorlás ellen — ugymond — rendeletileg intézkedett; az *antiszemitiemus jellegét nem szabad adni a dolognak*, s csupán a káros elem beözönlésétől kell az országot megóvni. Ezt a hazafias zsidóság is óhajtja. A bevándorlás ellen a községi törvény módosításával s a határőrök szaporítása által óhajt segíteni.

A választ tudomásul vették.

A *kötőjavaslat* tárgyalására vonatkozólag *Széll Kálmán* miniszterelnök kijelenti, hogy azt fölöslegesnek tartja, mert a *Reicnsrath* sem tárgyalja.

Az országgyűlés elnapolása.

Széll Kálmán miniszterelnök benyújtja a képviselőház elnapolásáról szóló két királyi kéziratot, a mely szerint a király az *első ülészakot bezárja*, az *új ülészakot október 6-ára hívja egybe*, s addig a Házat elnapolja.

Barabás Béla kérde a miniszterelnököt, mi indította arra, hogy a Házat királyi kézirattal fölöslassa?

Széll Kálmán miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy erre semmi politikai természetű oka nem volt, de biztosítani akarta, hogy a törvényhozás előkészítésének teendői zavartalanul folyhassanak le, miután az ősszel a javaslatok egész sorozatával akar előállani. A ki egyezési tárgyalásokra nézve kijelenti, hogy az ország érdekeinek megóvásában semmi se fogja befolyásolni.

Barabás Béla rövid viszonzválasza után

Elnök kihirdeti, hogy október 8-ára összehívja a képviselőházat. (Az elnököt megéljenzik.)

Ezzel véget ért az első ülészak utolsó ülése.

A főrendiház ülése.

A *főrendiház* délután négy órakor rövid ülést tartott, a melynek egyedüli tárgya az országgyűlést elnapoló királyi kézirat tudomásul vétele volt. A kézirat fölolvását a főrendek állva hallgatták végig.

Visszaélések a ló-asszálásnál.

(Nyilvános vád a képviselőházban.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, június 20.

A képviselőház tegnapi ülésén súlyos váddal illette a loavatató bizottságok egy részét *Bakó József* országgyűlési képviselő. A fővárosi lapok elhallgatták a beszéd idevonatkozó részét, pedig a fölvetett vád elég súlyos ahhoz, hogy a nyilvánosság tudomást vegyen róla. *Bakó József* a honvédelmi miniszterhez intézve, ezeket mondotta:

„Tudvalevő dolog, hogy az állami méntelep az egyes járások főbb közséjeibe minden év tavaszán néhány jobb fajú ménlovat szállíttat s a községi lakosságnak köteles égvé tétetik, hogy nem szabad lovait szaporítás végett semmiféle polgárember által felnevelt ménlőhoz vezetni, hanem csakis és kizárólag állami ménnekhez. Ez magában véve még nem volna hátrányos a mezei gazdálkodásra nézve, hanem az a nagy baj, hogy az egyszerű polgárember bármilyen nagy gondviseléssel igyekezzék csikót nevelni, nem tudja azt úgy értékesíteni, a mint megérdemelné. Meg kell vallani s el kell ismerni azt, hogy az állami ménektől származott csikók gyönyörű szépek. A polgárság nagy gondot fordít rájuk s inkább maga nem eszik sokszor semmit, csak a csikájának kerüljön abrakra. Ejt-napot egygyé tesz azért, hogy hibánélküli értékes csikót nevelhessen.

Az ország különböző helyein évenként szokott lenni lóvásárlás a katonaság számára. Azon helyre olyankor kiküldetik rendesen egy alezredes, vagy egy ezredes katonai főállatorvossal, kiknek mint tudom, kötelességükké van téve, hogy tekintet nélkül arra, hogy ki az eladó lovak gazdája, az alkalmas, hibánélküli lovakat illendő árért vegyék meg.

És mi történik mégis? . . . Enyingen pl. ez év április 12-én volt egy ilyen katonai lóvásár. A járás polgárai bemutattak e vásáron 176 szebbnél-szebb, nemes fajú állami ménből származott 3 éves csikót, mint ez kívánva volt és a polgároknak ezen 176 gyönyörű csikójából *egyetlenegy sem találtatott alkalmasnak* és egy sem lett a katonai bizottság által megvéve, megvásárolva. El lettek a polgárok már megszíról utasítva s bármilyen értékes csikót vezetett is valaki, ha polgárember volt, még a bizottságtól 20—25 méter távolságra volt a csikójával, mikor már hallotta e reá nézve rettenetes szót, hogy: mehet! *Ellenben a bérlőknek, birtokosoknak csikói mind jó áron kelttek el*. Nem törődött a katonai bizottság azzal, hogy az uradalmak csikái vannak-e oly szép, egészséges állatok, mint a polgároké, a bérlők és birtokosok csikaira azonnal kimondta, hogy meg van véve. És ez nagyon természetes, mert hiszen az a katonai bizottság a polgárnéppel soha nem érintkezik, sőt lenézi azt, ellenben az uradalmak bérlőinél *lukullusi lakomákat élvez* s néhány pezsgős üveg durranása mellett az uradalmi csikók megvétele már előre el van határozva. A polgárnép pedig sir és kesereg ezen eljárás felett, mert 3 év alatt 700 koronát megvetett a csikájával s a katonai bizottság még a megtekintésre sem érdemesítette.

Sőt olyan esetet is tudok, a mi ez előtt pár évvel történt, hogy az enyingi katonai lóvásárra egy messzebb vidéki lókereskedő is vezetett néhány lovat s a polgárok lovainak mellőzésével ezét a kereskedőt mind megvették. Enyingről *Siófokra* ment a bizottság, a lókereskedő Enyingen maradt, hamarosan megvett ott a polgárság alkalmatlannak talált csikói közül néhányat s mivel a lóvásárló bizottság tag-

jaival jóismerős volt, utánok hajtatott Siófokra és a bizottság az Enyingen alkalmatlannak találta csikókat a kereskedőtől Siófokon kétolyan áron megvette, mint a mennyibe a kereskedőnek került."

Ezek azok a visszaélések, melyekre nézve Bakó József orvoslást kért a honvédelmi minisztertől.

S mivel a vádak nem először halljuk: jó lenne, ha a miniszter megvizsgálatná az odiozus ügyet.

Mangra ügye a főrendiházban.

(Eszterházy János gróf interpellációja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Ha még lett volna kétség a felől, hogy Mangra Vazul püspöksége megerősíthető, vagy sem, az teljesen eloszlott a főrendiház tegnapi ülése óta. A főrendiháznak egy előkelő tagja: Eszterházy János gróf, önértetes, erélyes hangon tiltakozott az ellen, hogy egy olyan multtal bíró ember, mint Mangra Vazul a magyar főrendiház tagja lehessen.

Eszterházy János gróf interpellációját, a mely az egész magyar közvéleményt foglalkoztatja, s a melyről mai számunkban megemlékeztünk, a következő szavak kíséretében terjesztette be.

Nagyméltóságú elnök ur! Méltóságos főrendek! Mindnyájunknak sajnós, tudomásunk van a legutóbbi aradi püspökválasztás eredményéről. Tudjuk és ismerjük Mangra ur magyarellenes működését a memoradum pör idejéből és azon időből, amely ezen pört követi. Nem akarom magamat azzal alterálni, hogy a fentnev zett urat proteusz átalakulásában tovább kövessem. Nem is említem ezen ügyet más okból, mint abból, hogy Mangra ur megerősítése esetében itt közöttünk helyet fog foglalni. Egészen félretéve azon politikai szempontokat, amelyek Mangra ur ellen szólnak, nem kell elfelejtenünk az ő privát viselkedéséről sem, amely hallamás szerint annak idején utcai botrányokra is adott volna alkalmat. Hiszen még Romániában sem nevezik őt másként, mint *Popa csilibidáki*, mert akkor ott tartózkodott, amikor *Ghennadie* metropolita ügye volt napirenden és akkor úgy viselkedett, hogy ezt az elnevezést tartották akkor reá legjobban illőnek, ami körülbelül annyit tesz, hogy *részeseg pőpa*, szóval egy ilyenféle dehonesztáló kifejezést Gondolják meg méltóságos főrendek, vajjon olyan igen kívánatos e, hogy egy ilyen egyén foglaljon közöttünk helyet, aki idehozza a magyarellenes agitatori babérait és esetleges kávéházi szcenáinak nyomait és vajjon helyet foglalhat-e közöttünk egy olyan ur, akivel esetleg megtörténhetik, dacára annak, hogy püspök, hogy az ugyanazon városban kommandírozó generális azt mondja, hogy vele egy asztalhoz nem ül, miután megtörténtek vele ilyen dolgok, amelyeket róla állítanak. — Legyen szabad azon reményemnek kifejezést adni, hogy ez a szempont is helyet fog találni abban a felterjesztésben, amely ezen választás dolgában ő felsége elé fog kerülni.

A Magyar Hírlap ezen interpelláció kapcsán újra vezető cikkben foglalkozik Mangra ügyével. Ennek a cikknek legérdekesebb része ez:

Megtörténhetik, hogy ami a püspöki zsinat itéletén fordul meg, erkölcsi okokból a Mangra ur megválasztása nem is kerül a kormány elé, hogy annak megerősítésre való fölterjesztéséről határozhasson. Az is megtörténhetik, hogy ugyane helyzet formahibák folytán is elkövetkezik, melyek miatt a választást meg kell semmisíteni. Bizonyára: egyik eset is, másik is, kényelmes lehet a kormányra nézve, már amennyire minden kormányra nézve kényelmes, ha valamiben nem kell döntenie. De mi, a magunk részéről, az úgy ily kényelmes fordulatának — bár azt megakadályozni nem lehetne — örülni éppen nem tudnánk. S a mi mai kormányunkat is rosszul ismernők, ha

nem volnánk bizonyosak benne, hogy a kormány sem. Mert mi nem látjuk át, mi kényelmetlenség vagy kényesség foglaltatik abban önértetes és kötelességtudó kormány számára, ha nyíltan s leplezetlenül kimondja, sőt cselekedettel illusztrálja is, hogy a magyar állam ellenségeit a magyar király megerősítésétől függő helyekre juttatni nem szándékozik. A kormányról pedig tudjuk — mert tapasztalataink vannak erre — hogy ilyen, a szó legjobb értelmében értett, demonstrációktól nem riad vissza. Épp ezért, ha esetleg megtörténik, — ami különben nem bizonyos — hogy akár formai okokból a kormány nem is kerülhet abba a helyzetbe, hogy annak érdemében állást foglaljon, eleve is tiltakozunk afféle kommentárok ellen, mintha a kormány a döntés politikai kényessége elől az erkölcsi vagy formai bontó okok kényelmességébe menekült volna. A magyar állam, és aki ilyenkor képviseli, a magyar kormány önértete és hatalma sokkal teljesebb, hogyszem a számára egyáltalában kérdés, pláne kényes kérdés lehessen, hogy az államiságnak egy hirhelt és bűnös ellenségét olyan helyre emelje, mely a szintén számbaveendő erkölcsin kívül, nagy politikai befolyást jelent a birtokosa számára

Az Egyetértés Eszterházy gróf interpellációjáról ezeket mondja:

Mi is egy véleményen vagyunk Eszterházy János gróffal. Mangrának csakugyan nincs helye a főrendiházban, de nincs helye a püspöki székben sem. Ezek a legkompromittáltabb vádak és tények, melyek már a morál szempontjából is elegendők arra, hogy a választás megsemmisíthetők.

Mangra ezzel szemben sürgősnek tartja, hogy verje a mellét, s világgá kiáltja, hogy ő milyen nagy magyar hazafi. Nagy fogadkozása óvatosságra int, s mi tudjuk is nyilatkozatait kellő értékükre leszállítani. Rendes szokása a nemzetiségi apostoloknak a magyarsággal való nagy barátságuk hirdetése akkor, mikor arról van szó, hogy hirt, dicsőséget, állást és vagyont szerezhetnek. Mikor azonban elérték céljukat: elfelednek mindent. Fogadalmakat, magyar barátságot, s maradnak azok, a kik voltak: ellenségei a magyarságnak.

A Budapesti Napló kommentárjából az alábbi sorokat adjuk:

A magyar törvényhozás első kamarájára nézve egyenesen becsületbeli kérdés az, hogy be ne bocsásson padjaiba olyan embert, aki a hazatérés bűnében bűnösnek találhatott. Eszterházy János gróf interpellációjának ez adja meg a nagy erkölcsi értékét. A gróf nagy szolgálatot tett azzal, hogy a kérdést ilyen alakban állította fel s csak helyeselhetjük, hogy interpellációját Széll Kálmánhoz mint belügyminiszterhez intézte; mert a belügyminiszter feladata az, hogy a püspökjelölt politikai előéletét szigorú nyomozás tárgyává tegye. Meg vagyunk győződve róla, hogy Széll Kálmán ezt a feladatát nem is fogja elmulasztani, s hogy a nyomozás eredményének teljes mértékben levonja a konzekvenciáját.

A Mangra-ügy aktáit érdekesen egészíti ki most az a hadjárat, melyet az ultrák az ő belföldi és külföldi sajtójukban folytatnak a választás megerősítéseért. Es ennek a hadjáratnak pikantériái is vannak. A bucaresti Epoca például most ezeket írja:

A magyar sajtó az aradi püspök választásakor az egyik jelölt mellett foglalt állást, a választás eredménye balul ütött ki a magyar sajtó jelöltjére nézve, ezért a liberális magyar sajtó hatalmas akciót indított meg a román egyház autonómiaja ellen, ez a hajszá azonban nem paszszionálta a román sajtót, amíg első pillanatra úgy tűnt, fel a dolgot, mintha a nehéző áldozatok árán megszerzett autonómia megtartására nézve kihalt volna a román sajtóból a jobb érzés.

De ez csak első tekintetre van így, mert a szebeni püspökség metropolitai rangra való emelése, az ujjonnan létesített karánsebesi püspökség létesítése, a román egyháznak a szerb egyháztól való függetlenítése, a brassói főgimnázium alapítása, ezek szerény rekompenciák nem a magyarok részéről, hanem Ferenc József császár és király részéről a románoknak 1858—

1868 évig tanusított magatartásáért. Ezek oly vívmányok, melyeket a magyarországi románok nehéz időben szereztek meg, 1848-ban ontva vérüket, amidőn a rebellis magyarok ellen harcoltak a Hasburg-ház érdekében, azon magyarok ellen, akik Debrecenben Ferenc Józsefet a trónjától is megfosztották. Bécs és nem a magyarok rekompenciái ezek a románok dinasztikus hűségéért a válságos 1858—1868-iki években, amely időben a magyarok agyarkodtak a Hasburg-ház és Ausztria ellen, oly időből való viszonyszolgálatok, amikor a magyarok cserbenhagyták az osztrák sereget. Ezeket jól tudja ő felsége és ezekre a tettekre jól emlékezik még vissza, mert maga írta alá az erre vonatkozó császári patenseket és rendelkezéseket és a románok is jól tudják azt, hogy sem a liberális magyar sajtó, sem Wlassics miniszter intrikái nem fogják rábírní a császárt, hogy a románokat ezektől a szerény jogoktól is megfoszassa, meg lévén győződve a románok rendíthetetlen dinasztikus érzületéről. Ez az oka, hogy a Királyhágón tuli román sajtó nem reagál a magyar sajtó kirohanásaira.

Ugyanaz az Epoca egy nappal a választás előtt hosszú cikket írt, ezzel a címmel:

Mangra vindut la unguirilor!

„Mangra eladta magát a magyaroknak!” Tehát világos: akkor a románok maguk akarták Mangrát magyarbarátnak föltüntetni, de miután látták, hogy senki se ült föl nekik, új hurokat pengetnek, és az osztrák-barát érzelmeikkel próbálnak szerencsét.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Pillangó-kisasszony, dráma: Szenelegény, szeneleány, operette. Pálmay Ilka vendégfelléptével.

Vasárnap: Délután: Szókimondó asszonyosság, szimfonia. Este: Huszárcsiny, népszimfonia. Pálmay Ilka vendégfelléptével.

Hétfő: A zize, operette. Pálmay Ilka vendégfelléptével.

Kedd: A zize, operette. Pálmay Ilka vendégfelléptével.

* Gringoire. Tartuffe. Zilahy Gyula szerencsés kézzel állapította meg a vendégszereplések sorrendjét és műsorát. Jóllehet tegnap is Pálmay-est volt s holnap is az lesz, Ivánfy Jenő fellépése mégis szép házat csinált ma este. A két klasszikus vígjáték közül, melyeket Ivánfy vendég-felléptéül kiválasztott, az egy felvonásos Gringoire-ról szólnak előbb, bár a két darab előadásának hatása inkább Ivánfy Tartuffe-jére vezetné tollunkat. A szegény, de aranyelkű költő szerepében alig nyújthatott a vendég egyebet a jellegzetes játéknál, miután csak egy olyan jelenése volt, melyben művészi kvalitásait érvényre juttathatta. Ezt ki is használta Ivánfy s mikor Lujza szerelméért játszott, zúgó taps hangzott felé a nyílt színen. Környezetében Szabó Irma, Daróczi Ilka, Csiky és Németh jók voltak, csak Mariházy nem volt hangulatánál, tulságos grandezzával játsza meg szerepét, s lenézte az egész társaságot, amelyik a színpadon volt, olyan megvetéssel beszélt hozzájuk. — Sokkal több alkalma nyílt Ivánfynek művészi tehetsége érvényesítésére a Tartuffe-ben. A szélhámos, álszentekedő alakot olyan karakterisztikus arcjáttékkal s olyan jellegzetes előadásban állította elénk, hogy hittünk és megbocsátottunk neki a bornírságig jámbor férjjel együtt. Egy szavával, egy mozdulatával nem esett ki szerepe szelleméből s szemének egyetlen pillantásával többet tudott kifejezni, mint amennyit hosszú monológokban szokás elmondani. Kivüle két szereplőt kell különösen megdicsérnünk: Szabó Irmát és Csiky Lászlót. Az előbbi mintha szemünk előtt nőne és fejlődne tehetségében, napról-napra többet mutat művészetéből aszerint, ahogy szerepeiben alkalma nyílik erre. Mai játékában — egy ko-

mornát játszott — felülmulhatatlan volt. Csiky-ről fel kell jegyeznünk, hogy nem szavalt úgy, mint máskor szokott s úgy látszik, hogy minél inkább elhagyja ezt a tulajdonságát, annál jobb alakításokat nyújt. A többi szereplők közül *Gaedy Aranka* és *Sarkadi Aladár* emelkedtek ki. — Az előadás a jelentéktelen felvonások-dacára is tizenegy óra után ért véget. (z. t.)

* **Rózsa Lili vendégjéka.** Élvezetes színházi estekben lesz része az aradi közönségnek. Három vendégjátékra jön le az aradi színházba *Rózsa Lili*, ez a bájos fiatal művésznő, aki a fővárosban mint a *Magyar Színház* primadonnája aratta legnagyobb sikereit. *Rózsa Lili* ma a legsikkesebb táncos szubrett, aki kedvesége, előkelő és disztigvált játéka mellett főképpen *táncművészetével* tudta elragadta a főváros kényes izlésű közönségét. Sikereinek nagy részét abban az időben aratta, mielőtt *Leszkay* átvette a *Magyar Színház* vezetését s akkor a fővárosi kritika minden fellépéséről a legnagyobb elragadtatás hangján írt. A *Newyork szépe* és a *Gésák* operettekben és a *Szulamit* daljátékban lép fel nálunk a primadonna, és pedig valószínűleg már a jövőhéten.

* **Pálmay a „Huszárcsiny“-ben.** A közönség részéről nyilvánított óhajnak eleget téve, *Zilahi* igazgató rávette *Pálmay* Ilkát, hogy játssza el Aradon leghíresebb szerepét a *Huszárcsiny* Borcsáját. Vasárnap tehát alkalma lesz az aradi közönségnek a művésznő eme bravuros alakításában gyönyörködni. *Pálmay* Ilka kreálta annak idején ezt a szerepet és ő vitte diadalra a darabot is.

* **Két jegypénztár a Pálmay-esték alatt.** Szem előtt tartva a közönség kényelmét, *Zilahi* igazgató intézkedett, hogy holnaptól kezdve a téli színház nagy előcsarnoka legyen nyitva és abban két pénztár fog a közönség rendelkezésére állani.

* **Változás a Pálmay-esték sorrendjében.** A színházi iroda az alábbi kommunikát teszi közzé: Miután *Pálmay* Ilka a *Huszárcsiny*ben is fellép a sorrend következőleg változik: Vasárnap, f. hó 22-én a sorrend következőleg változik: Vasárnap, f. hó 22-én *Huszárcsiny*. Hétfőn, 23-án *Az izé* (először), kedden 24-én *Az izé* (*Pálmay* Ilka bucsufellépteül). Tudatjuk tehát a közönséggel, hogy a f. hó 22-ére váltott jegyek, 23-ára, azaz hétfőre, a 23-ára váltott jegyek pedig 24-ére, azaz keddre érvényesek. A „*Huszárcsiny*“ vasárnapi előadására jegyek már szombaton, válthatók az előcsarnok jobboldali pénztárában. Ugyanott válthatók a *Pillangókisasszony* előadására szóló jegyek. *Az izé* előadására szóló jegyek a baloldali pénztárnál válthatók.

* **A Pillangó-kisasszony.** *Pálmay* Ilka holnap, szombat este másodszor játssza a *Pillangó-kisasszonyt* és a *Szenes legény szenes leány* *Therésáját*, melyben neki a múlt este oly óriási sikere volt. A még hátramaradt csekély számú jegyek a téli színház pénztárában válthatók.

* **Vasárnap délutáni előadás.** Vasárnap délután, mérsékelt helyárrakkal, *Sardou* világhírű színműve, *A Szókimondó asszonyság* kerül színre. *Napoleon* szerepét ezúttal *Csiky* László, *Lefébret*-pedig *Békéssy* játssza. A többi szerepek a régi kezekben vannak.

* **Vendégszereplés.** A *Magyar Nemzet* írja: *Szöke* Sári, aki *Hegyi* Aranka vizsgálódásán feltűnő nagy sikert ért el kitűnő játékaival és szép énekével, legközelebb szerződöttes céljából *Zilahi* Gyula aradi színtársulatánál fog vendégszerepelni.

* **Faragó Rezső** kollegánk verseskönyvéről elismerőleg írnak a fővárosi újságok is. A ma érkezett *Budapesti-Hírlap*-ban a következő kritikát olvassuk róla:

*Napszám*ban. Egyes aktuális versek gyűjteménye *Faragó* Rezső könyve. A kik igen nagyra becsülik a poézist, azok haraguzsznak az aktuális versikékre. Fajdalom, még azt sem mond-

hatjuk, hogy egészen igazságtalanul. Mi sem szeretjük a muzsát konyhasurolásra, vagy a napi események regisztrálásába befogva. Am ez csak elv, melyről, mihelyest elmés, ügyes, értékes kis alkalmi költeményt olvasunk, szíves készséggel lemondunk. *Faragó* könyvében is akadunk egynéhány olyan költeményre, mely kibékít bennünket a napi krónikák verseivel, vagyis helyesebben szólva, kupléival, de mind a mellett szívesebben hallanánk komolyabb és kevésbbé léha hangokat is a fiatal költőtől. *Faragó* Rezső, mint maga elmondja, fiatal újságíró, a ki szerfölött szereti a maga mesterségét. Ez érzés mindenestre megbecsülendő az emberben, de nem válik javára a poétának, kit folyton újságtémák inspirálnak s ki mindent az újságon keresztül lát és érez. A hol átengedi magát saját érzéseinek, ott sokkal jobban tetszik nekünk, így például szerelmes verseiben. Ilyenkor lehámlik róla a mesterkelt cinizmus, blazirtság és annak látjuk, a mi valóban boldog vagy boldogtalan, de érző szívű, ifjú embernek. Nehezen tudja megérteni, hogy miért szégyenlik fiatal íróink és poétáink azt, mi bennük legbecesebb, az ifju, egészséges érzéseket és miért erőltetik magukra azt a sok csuf, hazug cafrangot, melylyel érdekesekeknek akarnak látszani? Érdeklődéssel várjuk *Faragó* második könyvét, melyben, reméljük, saját egyéniségét fogja nekünk bemutatni.

* **Magyar Bazar.** Az ifj. *Lónyay* Sándorné és *S. Hentaller* Elma szerkesztésével és az *Atheaneum* r.-t. kiadásában megjeledeő *Magyar Bazar* nemcsak tartalom tekintetében, hanem külső kiállításával is vetekedhetik a külföldi legelőkelőbb divatlapokkal. A divatrész színes és egyéb ábrái, szabásmintái, divattudósításai nemcsak szemrevalók, hanem célszerűek és főleg a legfrissebb hajtásai a folyton változó izlésnek. A szépirodalmi rész valóságos tárháza a sok tudnivalónak találkozó helye a szépirodalom első rangú művelőinek. A „*Magyar Bazar*“ havonként kétszer jelenik meg. Előfizetési ára egy negyed évre 3 korona. Páratlan kedvezmény: ingyen kivágott szabások és mintarajzok. Megrendelő cím: „*Magyar Bazar*“ kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54.

Ítélet a torontáli fegyelmi ügyében

(Az új főispán telebbezése.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, június 20.

Kafka miniszteri tanácsos torontáli vizsgálatának érdekes, s a torontáli állapotokat bizonyára jellemző epilógusa történt ma Nagybecskereken. Tudvalevő, hogy amikor *Kafka* az egész vármegyére kiterjedő vizsgálatát befejezte, és arról jelentését megtette, a belügyminiszter közel harminc esetben mintegy negyven tisztviselő és községi bíró ellen rendelte el a fegyelmi eljárást. Egyben erélyes hangú, dorgáló levelet intézett Torontál vármegye közönségéhez, a melynek következményeit *Rónay* Jenő főispánnak le kellett vonni és be kellett adni lemondását.

A mint *Nagybecskerekekről* táviratozzák: Torontál vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya, *Bethlen* Miklós gróf, a vármegye új főispánjának elnöklésével hozott határozatot azon fegyelmi ügyek egy részében, a melyeket a *Kafka* miniszteri tanácsos által tartott vizsgálat következtéseképp indítottak meg.

A fegyelmi választmány ítélete meglepően enyhe volt.

A megye árvaszéki elnökét 400 korona pénzbírságra, a főszámvevőt dorgálásra ítélte az árvaszéki pénztáros ellen az eljárást beszüntette.

Elítélt ellenben egy *Singer* nevű antalfalvi járási irnokot hivatalvesztésre.

Az ülés végén *Bethlen* Miklós gróf főispán nagy föltűnés között jelentette ki, hogy az első három határozat, az árvaszéki elnök, a főszámvevő, a gyámpénztáros és ellenőre vonatkozó ítélet ellen felebbez.

Általános a vélemény, hogy a belügyminiszter fölfogja oldani ezt a határozatot, s a tiszt-

viselőkre súlyosabb büntetést szab ki. Ezt következtetik a belügyminiszternek a vizsgálat elején küldött leiratából is, amelyben a belügyminiszter valósággal a megbotránkozás hangján szól azokról a mulasztásokról és vétségekről, a melyeket a fegyelmi választmány ilyen kegyelmesen bíralt el.

Pavlovits Lyubomirt kiadták.

(A képviselőház üléséből.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Budapest, június 20.

A leghevesebb obstrukció idején sem lehettek többen együtt a Házban, mint ma, a nyár kezdetén a parlamenti bucsuzkodás közepette. A folyosót nagy zsbongás, az ülés termet folytonos eleven élet zaja verte fel.

A nagy érdeklődést, a mely itt-ott meglepetést keltett, részben a *Pavlovics*-ügy, részben pedig a kérvényi bizottságnak a *Kossuthszobor* felállítására ügyében hozott tegnapi határozata okozta.

A *Pavlovics*-ügygel aztán rövidesen végzett a Ház. Egyhangulag függesztették fel *Pavlovics* mentelmi jogát.

Az ügyről a következő tudósítást adjuk.

A Ház ülése előtt délelőtt kilenc órakor a mentelmi bizottság *Perczel* Dezső elnökte alatt tartott ülést, a melyen a kormányt *Plósz* Sándor igazságügyminiszter képviselte. A bizottság *Szivák* Imre referálása alapján tárgyalta a nagyikindai törvényszéknek a szegedi főügyészség útján a képviselőházhoz érkezett megkeresését, a melyben *Pavlovics* Lyubomir képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kéri, hogy őt az ellene emelt izgatás és könnyű testi sértés vádjában kihaligathassa. A bizottság meghallgatta *Pavlovics* Lyubomir képviselőt, a ki az ellene emelt vádak valóságát tagadta s egyben saját maga kérte mentelmi jogának felfüggesztését, *Szivák* Imre előadó ismertette azután az eset előzményeit, a tanuvallomásokat és a vizsgálati iratokat. Miután ezekből a bizottság meggyőződött, hogy zaklatás nem forog fenn, egyhangu határozattal úgy döntött, hogy a Háznak *Pavlovics* Lyubomir mentelmi jogának felfüggesztését indítványozza s jelentése tárgyalásának sürgősségét a Háznak figyelmébe ajánlja.

A képviselőház ülésén *Szivák* Imre a mentelmi bizottság előadója jelenti, hogy a kikindai törvényszék sürgős megkeresést intézett a képviselőházhoz *Pavlovics* Lyubomir képviselő mentelmi jogának felfüggesztése iránt. *Pavlovics* ellen ugyanis az ügyészség nemzetiségi izgatás és testi sértés miatt emelt vádat súlyos gyanuokok alapján. Miután a bizottság a vizsgálati iratokból arról győződött meg, hogy itt zaklatás esete fenn nem forog, azt javasolja egyhangulag, hogy *Pavlovics* mentelmi jogát függeszszék fel. (Általános helyeslés.) A házszabályok 190. §-a alapján pedig arra kéri a Házat, hogy mondja ki a sürgősséget és tárgyalják azonnal az ügyet. (Általános helyeslés.)

Elnök kérdésére a Ház a sürgősséget kimondotta és a tárgyalást azonnal megkezdették.

Szivák Imre előadó ezután ismerteti a tényállást, mely teljesen megegyezik a Vészi által multkor elmondottakkal. Tíz tanu bizonyítja, hogy *Pavlovics* a két gyermek fülét megcibálta, mert hazafias dalokat és a többek között azt a nótát énekelték, mely így kezdődik:

„*Kossuth* Lajos azt izente!”

(Nagy zaj a szélbalon), kéri, hogy a Ház fogadja el a bizottság javaslatát. (Általános helyeslés.)

Papp Zoltán (szólam akar.) T. Ház!

Olay Lajos: Ne beszélj! Egyhangulag határozzuk el.

Kiáltások a szélbalon. Senki se szólaljon fel.

Papp Zoltán leül.

A Ház egyhangulag felfüggeszti Pavlovics mentelmi jogát.

Rablóvilág Görögországban.

(Az új Stone eset.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Egész Görögország izgatottságban van egy rablási eset miatt, a mely meglehetősen hasonlít a miss Stone elrablásához. Görög rablóbanda ugyanis elrabolta *Stavropoulos* aegioni kereskedő fiát és váltságdíjat követelt érte a dús gazdag apától. A fiatal ember levelet kapott, melynek következő tartalma volt:

„Kedves barátom! Beszelnünk kell egymással. Ellenségeid lesekednek rád és nagy veszélyben forogsz. Minthogy családod iránt hálával vagyok lekötve szives előzékenysége miatt, segítségemre akarok lenni. Másrészt pedig én is veszedelemben vagyok és szükségem van segítségemre és tanácsodra.“

A levél vétele után a fiatal ember elhatározta, hogy követi a levél átadóját és elment vele. A légyott helyén azonban *Panopoulos*, a hírhedt rablóvezér várta két másik rablóval. Azok lefűltek és Árkádiába, a Helmos hegy-ségbe vitték. Hogy itt milyen sors várt rá, arról sok különböző dolgot beszélt el most, hogy immár megszabadult. Nagyon feltűnt neki, hogy a rablók a vezérrel szemben milyen alázatosak. Térdre borultak előtte, a mikor megjelent és úgy szolgálták ki, mint a rabszolgák. *Panopoulos* viszont megmondta a fiatal embernek, hogy készüljön el a halálra arra az esetre, ha véletlenül a katonaság meglepi őket. Érdekes volt a fogoly előtt a rablóvezér tanulási vágya. Az újságokat felolvastatta s a szavakat, melyeket nem értett, elmagyarította. A fogoly pedig a rablóvezér felszólítására folyton leveleket írt apjának s kérésekkel ostromolta, hogy küldje a váltságdíjat, mert különben megölik.

A szülők és a fogoly többi rokonai mindent elkövettek, hogy az 5000 Napoleon-aranyat megszerezzék. Egyes rokonok vállalkoztak is rá, hogy az összeget, (a mely 100.000 koronát tett ki a mi pénzünk szerint) a *Panopoulos* által előírt utakon elvigyék a rablóknak.

Elővigyázatból elosztották az összeget tíz részre és tíz árpával telt zsákban vitték a pénzeket. A rablóvezér utasításai szerint egy falu határán tölthette az éjet. Az egyik rabló a hegy csucsáról nézte és figyelte őket. Egy másik, mintegy véletlenségből találkozott velük, durván megrázta a kezöket és „Jó egészséget“ kívánt nekik. A hegyen őrt álló rabló beszélgetésüket „Óhó, óhó!“ kiáltásokkal fogadta.

Miután az átadott levélből megállapították, hogy az ismertető jelek helyesek, megjelent a többi rabló. Arra a kérdésre, hogy mikor szabadítják meg a fiatal embert, a vezér így felelt:

— Ha a pénz rendben találtatik, három nap múlva szabadon bocsátjuk őt.

Arra a kérdésre pedig, hogy *Panopoulos* el tudja-e vinni a nehéz zsákot, a rablóvezér nevetve szölt:

— Egyszer egy 18.000 Napoleon-arannyal telt zsákot vittem el, amit angoloknak kellett elhozniuk nekem.

A rablóvezér azonban nem tartotta be szavát hanem külföldre menekült s nem törődött a fogoly sorsával, akit három rabló őrizetére bízott. Ezek további 25.000 drachmát követeltek s azal fenyegetőztek, hogy a fiut darabokra vágva visszaküldik apjának. Egy szép napon a három rabló berugott. Így berugva elaludtak s

a fogoly megszökött. Majdnem csontig lesóványodva, halálfelelemtől elgyötörtetve érkezett haza.

A rablókkal szemben a hatóságok teljesen tehetetlenek.

TANÜGY.

(—) Vizsga a felsőbb leányiskolában. A városilag segélyezett magán felsőbb leányiskolának első osztályában a nyilvános évvizsga vizsgálat a temesvári állami felsőbb leányiskola tanártestületének jelenlétében hétfőn, f. hó 23-án, reggel 8 órakor tartatik a felső kereskedelmi iskola disztermében. E vizsgálatra az érdekelt szülőket, Arad sz. kir. város törvényhatóságának és iskolaszékének tagjait, ugyszintén a tanügy iránt érdeklődőket, meghívja az igazgatóság.

„Popa csilibidáke.“

(Egy új szálló ige.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Eszterházy János gróf új szálló ígét teremtett, a mely bizonyára belékerül a *Tóth Béla* gyűjteményébe. Főleleveníttette azt a szót, a melylyel *Mangra* Vazult Romániában az időben illették, mikor püspöke és zárdafőnökének engedelmé nélkül Romániába ment és beléavatkozott a *Gehnnadie*-esetbe.

Ugy hívták akkor *Mangrát*: *popa csilibidake* *Eszterházy* János gróf megmondta ennek a szép hangzású szónak magyar fordítását: *részes pópá*. Azonban ez a fordítás nem fejezi ki egészen a fogalmat, a melyet a *csilibidake* jelent. Egy kis utánajárással megtudtuk a *csilibidake* szó jelentését és eredetét:

A *csilibidake* valójában nem román szó, hanem *görög-latinos* keverék. A mikor *Oláhország*nak és *Moldvának* vajdái voltak, a *Törökország*ból származó *vojvodok* hozták magukkal a *fanariótákat*, *Konstantinápoly*nak *Fanar* külvárosából való szerzeteseket. A *fanarióta* szerzetesek utólag egészen kivestek Romániában, csak egy-kettő maradt meg közülük. Ezek nagyobbára furcsa, sokat csufolt alakok voltak. Ezek a *fanarióták* árulgatták például a *Krisztus keresztjéből* való szilánkokat: annyit adogattak el belőle, hogy ha összerakják vala azokat, nem egy keresztfa, de egész erdő kitelt volna belőlük. De azért a szilánkokat a népmohón vette, s megesküdt a valóságára.

Ezeket nevezték azután *csilibidakénak*. Ez a szó így származott. A papoknak egyik latin elnevezése volt a *coelibes* (a *coelumból*, a mely eget jelent) ebből lett a *coelibatus*, a mely a papi kötelező nőtleniséget jelenti. A *dáke* pedig görögös kicsinyítést jelent. A *collibusból* lett a *celibe*, *cselibe*, majd *csilibi*; a *csilibidake* tehát tulajdonképen azt jelenti, hogy *papocska* barátocská.

Volt ezek között, a kik a *fanarióták* hírmondói maradtak, egy közismeretes alak, a ki szerzetes ruhában járt a vásárookra s apróbb árucikkeket vesztegetett. Jól ment az üzlete, mert a portékáit mindenféle mókák, figurázások, kókler-tempók és verzetek kíséretében ajánlotta. Ez volt a *csilibidake*, a ki csupa olyan dolgot művelt, a melyek nem illettek a szerzetesi ruhához. Mikor a vásárja beütött, bért a csapszékbe és eliszogatótt. Így lett belőle az, a minek *Eszterházy* János gróf fordította a szót: *részeses pópá*.

Mikor *Mangra* a *Gehnnadie*-ügy idején, *Bukarestben* járt, sokan fölháborodtak azon, hogy mért ártja magát ebbe a dologba. Akkor nevezték őt *popa csilibidakének*. És mi se tagadhatjuk, hogy ez az elnevezés rá is illik. O is házalt irredentista elvekkkel, nagy román esz-

mékkel, a *Liga* programjával; most pedig hazafiaskodások mókáival igyekszik eltéríteni a figyelmet arról, hogy az előbbi dolog mennyire nem illett a papi ruhájához. A *csilibidake* portékáinak van vevője, a mókáin mosolyognak egyet, de tekintélyt, becsülést sohasem kap. Ez a kettő pedig mintha kellene a püspökséghez.

Motorkocsik a város területén.

(Részletek az Acsev. tervéről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Az aradi közönség élénk figyelemmel kíséri azt a nagyszabású s Aradnak és vidékének forgalmára rendkívül fontos tervet, amelyet az aradi-csanádi vasutak igazgatósága készűl megvalósítani motorkocsik közlekedése által.

Sok szó volt már a lapoktan erről a tervről, egyszem nyújthatott azonban részleteket a megvalósítás kiviteléről s arról, hogy tulajdonképen hol, milyen időközökben és milyen viteldijak mellett fognak közlekedni ezek a motorkocsik.

Az *Acsev*. igazgatósága nagy munkát végez tervének megvalósítása érdekében s ez a munka ma már annyira előrehaladt, hogy az aradi közönséget közelről érdeklő részleteiről is beszámolhatunk.

Egyelőre csak *Arad* és *Battonya* között fognak közlekedni a *motor-kocsik* és pedig *naponként háromszor*, illetőleg *oda és vissza hatszor*. Az *első kocsi* valószínűleg már *augusztus hó 1-én fog elindulni*, ha annak megvalósítását a hosszabb időt igénylő tárgyalások nem fogják késleltetni.

Az a vonatközlekedés, mely *Arad* és *Battonya* között ma fennáll, *ezután is megmarad* s a motorkocsik közlekedése ezen kívül fog esni. Az ismeretes már, hogy az *Aradról* induló kocsik kiindulási helye a *Szabadság-téren* lesz. *Megálló helyei* lesznek a *városháza előtt*, a *Maros-utca* és a *Radnai-ut* előtt és a *vasuti állomás* előtt. A motorkocsik azonban *helyközlekedést nem fognak lebonyolítani*, vagyis azokon a város területén utazni nem lehet sem egyik megállóhelytől a másikig, sem pedig a pályaudvarra.

A *csanádi vasutak* kocsijai valószínűleg a *lóvasut* sinein fognak közlekedni és pedig az *Andrássy-tér* tulsó, keleti oldalán. Ezek a sineken haladnának a motorkocsik *Gáj* felé s a *csanádi vasutak* sinjeire körülbelül itt mennének át, ahol a *lóvonat* ezeket a sineket a *Gájban* vezető uton a *Neuman-gyár* előtt keresztelik. Itt nem lesz megállóhely s a motorkocsi egy ivvel megállás nélkül megy át majd a régi sinekre. Csak a mostani *buzsáki órháznál*, a *Neuman-gyárral* szemben, vagyis az *Acsev pályatestén* állana meg a motorkocsi a *gáji felé* vagy leszálló utasoknak.

Ez eddig még csak terv, amennyiben a vasutak igazgatósága még végleges megállapodásra nem jutott a *lóvasut társasággal*. A tárgyalások most folynak javában s előreláthatólag eredményre fognak vezetni. Az igazgatóság mindamellelt elkészült ennek ellenkezőjére is, s ha a megállapodás létre nem jöhetne, úgy a városon keresztül vezető sineket a *városházától* kiindulólág és a *Széchenyi*-, *Wesselényi-utca*kon és a *vásártéri-uton* raknák le, a pályatesthez való csatlakozás pedig a *vizesi-ut keresztelésénél* történnék.

Egyelőre, mint említettük, csak *Arad* és *Battonya* között létesítenek *automobil-közlekedést*, ha az beválik, akkor fogják csak kiterjeszteni más vonalakra is, és pedig elsősorban talán *Gurahonc-Brád* között, amely utvonálnak

személyforgalmát akarják ezáltal megnagyobbitani.

A *viteldiják*, dacára annak, hogy az utazás sokkal kényelmesebb lesz az új kocsikkal, *temesen olcsóbbak lesznek*, mint a vasutakon, az egyszerű jegyek körülbelül 25—40 százalékkal, a menet-térítési jegyek pedig 50 százalék, sőt ennél több százalékkal is.

A motorkocsik közlekedésének *menetrendje és ideje* főbb vonásokban így nézne ki:

Az első kocsi *naponként reggel háromnegyed öt órakor* indulna Battonyáról s hat órakor már Aradon van.

Innen a Szabadság-térről kiindulva, bevárja az Erdély felőli gyorsvonatot és a körösvölgyit s 8 óra tájban indul Battonyára, hova 9 óra körül érkezik meg. Ez a két vonat fontos forgalmi eszköz lesz, mert míg a Battonya felől jövő reggeli vonat alkalmas időben és olcsón szállítja be Aradra a piaci és munkás-népet, addig a második az ügyvédek és a pécskai és battonyai bíróságoknál tárgyaló feleket szállítja ki kellő időben.

A második vonat 10 óra után indul Battonyáról s fél 12 körül van Aradon. Evvel csatlakozást kaphatnak az utasok a erdélyi gyorsvonathoz és a körösvölgyi déli személyvonathoz.

Tizenkettő és fél 1 között már indul vissza a motorkocsi Battonyára, onnan fél 3-kor vissza s Aradon van délután 4 órakor.

Az *utolsó kocsi* az, amelyik az esti gyorsnak, a temesvári- és körösvölgyi vonatoknak csatlakozását felvéve, 7 órakor indul Battonyára, 8 óra után ér oda s éjjel ott marad.

Ez a hat vonat-menet bizonyára élénk forgalmat fog teremteni s élénk forgalomnak is fog örvendeni.

A sineken járó automobil üzembéves állapotban már ennek a hónapnak végén Aradon lesz. Ha a miniszteriumban, ahol különben minden lépést megtettek már a jóváhagyás érdekében, nem merülnek fel akadályok a részletek tárgyalása alkalmával, úgy augusztus hó 1-én már megindul az első kocsi.

Egy aradi huszártiszt a Kossuth-nóta ellen.

(Korcsmai botrány Fogarason.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Fogarásról csuf vendéglői botrány hírét jelentik, amelynek hőse: a hiradás szerint, egy aradi huszárfőhadnagy lenne. Ez a huszárfőhadnagy annyira fölbőszült a Kossuth-nóta halatára, hogy annak halatára egy polgárt, aki a nótát huzatta, kikorbácsolt a vendéglőből.

A botrányról az alábbi távirati tudósítást vesszük:

Fogarason, az ottani Mexikó-vendéglőben tegnap este egy asztalnál több jómódu polgár társaságában iddögált Dombora János fogarasi pénzügyőri szemlélsz.

Egy másik asztalnál közös hadseregbeli tiszték ültek. Velük volt egy vendégük: egy Aradról érkezett huszárfőhadnagy. Mind a két asztalnál már meglehetősen magasra emelkedett a jókedv s a hangulat.

Mikor a tányérozásra került a sor, a cigány megkérdezte Domborát, hogy elhuzza-e kedvenc nótáját: a Kossuth-nótát.

Dombora igenlően felelt. Azzal maga is odaült a cigányok közé s a fülibe huzatta a Kossuth-nótát.

Alig hangzottak el az első ütemek, az aradi huszárfőhadnagy fölugrott, *kutyakorbácsot ragadott* s a pénzügyőri szemlélsznek rohant. Nehány szitok után a *kutyakorbácsal véresre verte Dom-*

borát, s mikor az védekezni sem tudva, a földre esett, felkapta és *hidobta a vendéglőből.*

Domborát eszméletlenül szállították a kórházba. A fogarasi pénzügyi hatóság a katonai parancsnokságnál megtette a *főjelentést a huszártiszt ellen.*

Ennyit tartalmaz a távirati tudósítás. Az aradi huszártiszt nevét nem közli a távirat, s nekünk, míg csak az ellenkezőjéről meg nem győződünk, okunk van hinnai, hogy ez a hír téves, s az illető huszárfőhadnagy nem Aradról való. Az aradi huszártisztek között tradícióvá lett a polgárság iránt való barátság, és az azal való együttérzés; arra pedig egyáltalán még nem volt eset, hogy aradi huszártiszt valamely hazafias nóta miatt okozzon botrányt.

HIREK.

— **Királyunk a szász király temetésén.** Bécsből táviratozzák: A bécsi szász követség ma azt az értesítést kapta, hogy *királyunk személyesen részt vesz a szász király drezdai temetésén.* Ferenc József király ma délután két órakor megjelent a szász követségen és hosszabb ideig tartó részvétel-átogatást tett Rex gróf szász követnél.

Drezdából táviratozzák: *Albert király* holttestét holnap áthozzák Drézdába. A holttest este 9 órakor érkezik a drezdai főpályaudvarra, a honnan rögtön a katolikus udvari templomba viszik, a hol 23 án este 9 órakor örök nyugalomra helyezik. Ma délelőtt 10 órakor a város összes templomaiban meghuzták a harangokat a gyász jeléül. Este 7 órakor gyászistentisztelet lesz. *György király* valószínűleg ma tér vissza Sibyllenortból Drézdába. *Albert király* halála miatt 24 heti udvari gyászt rendeltek el. A legközelebbi nyolc napon semmiféle ünnepséget, mulatságot, színházi előadást nem tartanak.

Londonból táviratozzák: A lapok mind hosszabb cikkekben emlékeznek meg az elhunyt szász király életéről és működéséről. A *Morning-post* szerint *Albert király* a német birodalomnak egyik főszlopa és Európa egyik legkedveltebb fejedelme volt. A *Standard* azt mondja: *Albert király* a német nemzetnek tanácsban és hadban egyaránt nagy szolgálatokat tett. A *Times* azt írja: Angliának nagy oka van arra, hogy csatlakozzék a király halálán való gyászhoz és résztvesz a fájdalomban, a mely egész Németországot érte *Albert király* elhunytával, a kinek személyes tevékenysége hozzájárult a német birodalom nagyságának megalapításához s a kinek élete figyelemreméltó példája a német nemzeti jellem legelőkelőbb és legvonzóbb tulajdonságainak.

— **Vilmos császár a német nagyságról.** Aachenből táviratozzák: A német császár ma a városházán, a főpolgármester üdvözlésére nagy feltűnést kellett beszéddel válaszolt:

A hatalmas német hadsereg — ugymond — támaszt nyújt Európa békéjének. Nyelvünk minden irányban kiterjeszti határát. Nincs oly mű a kutatás terén, a mely nyelvünkön nem volna meg. Nem fakad a tudományba oly gondolat, a melyet nem mi őriznénk meg először, hogy aztán más népek is átvegyék. A birodalomban azonban fenn kell tartani a *vallásosságot* és az *erkölcsöket*, mert csak így maradhat az állam nagy.

Azután kérte ajelenlevőket, a lelkészeket és a világiakat egyaránt, hogy segítsenek neki munkájában. Ha modern emberek vagyunk, — ugymond — akármilyen téren működünk, az mindegy, a *ki életét nem a vallásra alapítja, az elveszett.* Végül Aachen városát éltette. A beszéd óriási hatást keltett.

— **Schlauch biboros nagybeteg.** *Nagyvár-ról* táviratozzák: *Schlauch* Lőrinc biboros püspök az éjjel nagyon rosszul lett és állapota *aggodalmassá vált.* Délelőtt az állapota valamennyire javult.

— **Előlépett vasutasok.** Az államvasutak hivatalnokai az idén későn jutottak az előléptésekhez. Nehezen várták már s izgatottságukat fokozta az a hír, hogy a késedelmet a kinevezésre vonatkozó iratok eltűnése okozza. Ma végre megjött s a félhivatalos avval indokolja a késedelmezést, hogy ezt a kinevezések és előléptetések tömeges volta okozta. Az aradiak közül a legfőbb kitüntetés *Krenner Vilmos* eddigi üzletvezetőhelyettesét értel akinek népszerűsége vetélkedik nagy szaktudásával, őt a II. rangfokozat első osztályából az I. rangfokozat harmadik osztályába *félfelügyelővé* nevezték ki, míg *Steingassner Armin* a II. rangfokozat 3-ik osztályából a 2-ik osztályba; *Sziklay Arthur* a III. rangfokozat 2-ik osztályából ugyanazon rangfokozat első osztályába, míg *Hollóssy Jakab* és *Kirchgatter Gusztáv* a 3-ikból a 2-ik osztályba léptek elő. Végül kinevezték *Prókay Mihály* ellenőrt főellenőrre.

— **A város képvisérlásai.** A Nemzeti Szalon aradi képkiallításáról ma Aradváros vásárolt képeket. A törvényhatóság ugyanis évenként egy bizonyos összeget szavazott meg erre a célra s *Institoris Kálmán* polgármester, *Varjassy Lajos* polgármester-helyettes és *Lócs Rezső* tanácsos ma meglátogatván a tárlatot, *Varjassy Arpád*, *Urhegyi Alajos* és *Steiner József* szakértők javaslatára megvették *Kézdi-Kovács Lászlónak Szegénység* című festményét és *Urhegyi Alajosnak Moosaras táj* című képét.

— **A közigazgatási ankét.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A belügyminiszteriumba folyó közigazgatási ankét befejezte a gyámügyi szaktanácskozást. Aradvármegye árvaszéke részéről *Nachtnébel Gyula* árvaszéki elnök vett részt a tanácskozáson.

— **Uj részvénytársaság Aradmegyében.** *Borossebesi bányamű részvénytársaság* cég alatt új vállalat alakult Budapesten, mely átvette a borossebesi és vaskóhi *Wenckheim-féle* vas- és mangánvércbányákat, kohót és hengerműveket annak eddigi tulajdonosaitól, *Scheidel Ede* és *Schmidt Albert* lovag porosz vállalkozóktól, a kik azt csak nem rég vásárolták meg a grófi családtól. Az alaptőke 2.400.000 korona (2000 drb 1200 k. részvény). *Schmidt Albert* és *Scheidel Ede* betétjükért 1700 drb részvényt kaptak; a többi 300 drb részvényt ugyancsak ők jegyezték készpénzért. Igazgatóság: *Scheidel Eduárd*, *Schmidt-Borublin Albert* és *Hoer Gusztáv*. Felügyelő-bizottság: *Kubel Ferenc*, báró *Bisztram Károly* és *Ottó Miksa*.

— **A kolozsvári zászló-affer.** *Kolozsvárról* táviratozzák: A város közgyűlése ma foglalkozott a nagy port felvert kétfejű-sasos zászlószentelés ügyével. A közgyűlés rövid vita után *Tutsek Sándor* indítványát fogadta el, amely szerint a város küldöttsége megjelenik az ünnepélyen, de a *zászlószentelésen nem vesz részt.*

— **A magyar nyelv a román képezdében.** Az aradi görögkeleti román tanítóképzőintézet I—III. osztályával folyó hó 17-én délután tartották meg a magyar nyelvből az évrő vizsgálatot. Az elnöklő *Varjassy Arpád* kir. tanfelügyelő, az eredmény fölött teljes meglegedését fejezte ki és dicsérte az előadó *Petrán dr.* buzgalmát és szakavatottságát. Különösen figyelemre méltó, hogy egy I. oszt. tanuló a *Szózatol*, egy III. oszt. növendék pedig V. László c. balladát szavalta el szépen. E költeményeket aztán a növendékek románra fordították és nyelvtanilag és tartalmilag magyarázták. A IV. osztályu tanulók ma délelőtt tették le e tárgyból a vizsgát. Az eredmény a követelményeknek teljesen megfelelt, ami csak becsületére válik az előadó *Pipos dr.-nak.* A növendé-

kek magyarul eléggé folyékonyan beszéltek és a magyar irodalomból általában szép előmenetelt tanúsítottak. A kir. tanfelügyelő csak két növendéknek képesítővizsgálatra bocsátása ellen tett kifogást a magyar nyelvben való gyenge készsége miatt.

— **Aradon elfogott anarkista?** Az aradi rendőrség ma egy gyanus külföldit tartóztatott le. Egy nyulánk szöke férfit, aki Mayer Adolfnak nevezi magát, de minden egyéb felvilágosítást megtagad kilétéről. Állítólag *borsoszlói* illetőségű s bejárta már az egész világot. Matróz volt *Madridban*, megfordult *Filadelfiában*, s Aradra *Konstantinápolyból* jött. *Anarkistikus* gondolkozása gyanút keltett a rendőrség előtt s innen most nem bocsátják el addig, míg kilétét meg nem állapítják. Az bizonyos, hogy az állítólagos Mayer nem tiszta multu ember, mert akkor nem lenne oka megtagadni magáról a felvilágosító adatokat. Lehet az is, hogy egyszerű tolvaj; emellett az szól, hogy Mayert egy *radnai-úti ház éleskamrájában fogták el*. O azonban tagadja, hogy lopni akart volna ott. A rendőrség addig nem bocsátja szabadon, míg meg nem tudja, hogy ki is tulajdonképpen a rejtélyes idegen.

— **Változás a budapesti diplomáciában.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Confaloniere* Casa márki, budapesti olasz főkonzul legközelebb elhagyja Budapestet, a márkit *Bukarestbe* helyezik át követi minőségben.

— **Halálozás.** *Schulhof* Károly, a Magyar-francia biztosító-társaság aradi vezérügynöke ma reggel nyolc óraker hatvankét éves korában meghalt. Hosszabb ideje betegeskedett és nevének önfeláldozó ápolása tudta az életnek megmenteni. Az aradi kereskedő-világ tisztelt embere volt. A Lloyd-társulat fekete lobogót tűzött ki a halálozás alkalmából.

Özv. *Beszéds* Antalné született Bobik Ludmilla élte 66-dik évében Aradon elhunyt. A boldogultban *Kossitzky* János m. kir. államvasuti felügyelő az anyósát gyászolja. Temetése szombat délután 5 óraker lesz a Szabadság-tér 22. számú házból.

— **A deési árviz.** *Deésről* jelentik: Az újabb esőzések következtében a Szamos kiáradt és elöntötte *Deésnek* egy részét és sok községet. *Bethlenben két ember vízbe fullt*. A galgói malmot a molnár családjával együtt *elsodorta a víz*. *Kackón* egy holttestet fogtak ki a vízből. A blenkemezei körjegyzői irodát *mindenestől elragadta az ár*. *Deés-Aknán* 50 hold hegység lesülyedt és megrongálta az iparvasut sinjeit. *Deés, Beszterce és Zilah* között szünetel a vasuti forgalom és a kocsiközlekedés is veszedelemmel jár. A vasuton 300,000, a közutakon 60,000 korona kárt okozott az árviz. A kormány vetőmagot küldött a lakosságnak. *Deéssy* főispán, *Bándy* főjegyző és *Szilágyi* polgármester a lakossággal és a katonasággal éjjel-nappal talpon vannak. Az inség nagy. Még folyton esik és a Szamos még egyre árad.

— **A börze áldozata.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Karcsag* Albert szakcsi illetőségű magánhivatalnok, *Weisz* budapesti bankár alkalmazottja visszaélt a gazdája bizalmával, s ennek pénzével a tőzsdén játszott. A spekuláció nem vált be, s nagyobb veszteségek érték. Ma érkezett *Kaposvárról*, ahol *öngyilkosságot akart elkövetni*, de az utolsó pillanatban meggondolta magát és visszatért Budapestre, a hol följelentette magát.

— **A spanyol király házassága.** Alig nagykorúsították tizenhat éves korában a fizikailag nagyon gyenge szervezetű XIII. *Alfonz* spanyol királyt, máris híre megy, hogy diplomáciai körökben, de főleg a Vatikánban, komolyan foglalkoznak a fiatal király házasságának kérdésével. *Alfonz* királyt nagyon kedveli *Leo* pápa, a ki a királynak keresztapja s így érthető, hogy a szent atya minő aggodalmas lelkiismeretességgel tárgyal bizalmas körökben a házasság kérdése felett. A pápa nagyon korainak

találja a király tervezett házasságát, mert a király nemcsak fiatal, hanem szervezete igen gyenge. A király nagyon vézna termetű, sápadt, erőtlen és csakis anyja önfeláldozó gondosságának köszönheti, hogy egyáltalában életben maradt. Egyéb aggodalmát képezi a pápának az is, hogy a spanyol udvar valamelyik nőrokonnal akarja a királyt összeházasítani. A pápa ezt a tervet nagyon ellenzi, mert fél attól, hogy a netán származandó utódok fizikailag teljesen degenerálódnak. Al'ában kikelt a pápa az uralkodó házak ama rossz szokása ellen, hogy rokonok között keresik a házastársakat. Azért azt ajánlja, hogy a király ne uralkodó családból — mert hisz ezek valamennyien rokonságban állanak — hanem valamely főrangú nemes családból válasszon magának hűséges hitvest.

— **Elfogott betörő.** Ma éjszaka a Thököly-téri rendőr-őrszem egy betörőt fogott el, amikor az félórával előbb szerzett zsákmányával akart odébbállani. *Igrisán György pécskai* 42 éves csavargó ugyanis betört az éjjel az Alsó-molnár utca 8. számú házba s ott az egyik lakás ajtaját kifesztve, onnan ágyneműket lopott el. *Zsákmány-batyuját* a háttára vette s nyugodt lélekkel indult el vele. A Thököly-téren azonban elfogták a rendőrök s bekísérték a város-házára.

— **A Körösvölgyi faipar rászvénytársaság,** melynek fizetési zavarairól megemlékeztünk, valószínűleg *csödbe megy*. A vállalat ellen *Miku* Adrián körösbányai földbirtokos, egyike a legnagyobb hitelezőinek, csődöt kért.

— **Sztrájk-zavargások Amerikában.** *Newyorkból* táviratozzák. Ma nagyobb tömeg fegyveres csöcselék beakart hatolni egy szénbányába, hogy az ott dolgozó munkásokat a munka félbeszakítására kényszerítse. A sztrájkolókat visszaszorították, a mire azok *dinamitot dobtak a bányába*. A robbanás öt embert megölt és többeket megsebesített. Egy *pattersoni* távirat jelenti: A polgármester a rendőrfőnököt *felüggesztette állásától*, mert nem tudta megakadályozni a sztrájkolóknak tegnapi gyűlését, a mely a rendzavarásokat okozta. A rendőrség vezetését a polgármester maga vette át. Négyszáz olasz sztrájkolót, a kik az utcákon felvonultak, szétverték. Ma nyugodt a város.

— **Öngyilkos színésznő.** *Berlinből* táviratozzák: *Berngruber* Antonia színésznő, tegnap este a lakásán forgópisztolyival *agyonlőtte magát*. Öngyilkosságának oka az, hogy vőlegénye felbontotta az eljegyzést állítólag rágalmazó levelek következtében.

— **Egy újságíró kalózkodása.** A minap megfordult Aradon egy magát *Békefi* Sándornak és újságírónak nevező ur, a kire a rendőrség figyelmét is felhívták. Erről az urról a *Szegedi Napló* mai számában a következő leleplezést olvassuk:

Előjáróba újságíró címmel tiszteljük meg azt a csavargót, aki a legvakmerőbb arcátlan-sággal járja a világot és zsarolja meg a hiszékeny embereket. Egy *Békefi* Sándor nevű valakiről van szó, aki a múlt héten tünt föl a szegedi láthatáron és mint állásnélkül nyomorgó újságíró segítségét koldult a szegedi hírlapírók körében s rimánkodásaival ki is csalt néhány forintot úgy egyesektől, mint magától a V. H. O. Sz.-tól is. A derék ifju, mikor megérezte a peccenyesszagot, keréket oldott és Kecskemét felé indult ki zsebelő hadjáratra. Dr. Nagy Mihály orsz. képviselőt is megszarolta itt többek közt, s *Békefi* Antal fiának adta ki magát. Más esetben proteusí ügyességgel cserélte föl ezt a legközelebbi vérrokonságot a testvér-öcs szerepével. Hódító körútjának híre Szegedre is elérkezett s a hirt nyomon követte maga a reményteljes ifjunc is, aki ma egy nagykereskedőt zsarolt meg a leggyalázatosabban, aztán pedig az újszegedi villák közt folytatta kalózkodását. Amíg a rendőrség nem veszi pártfogása alá ezt a veszedelmes szédelőt, addig is felhívjuk rá a közönség figyelmét, hogy bottal és korbáccsal honorálja e ko-

médiás fölháborító működését. A fiatal ur valami újságírói igazolvánnyal jár. Az előzmények után nem tartjuk valószínűtlennek, hogy ez az igazolvány is hamisított.

— **Az afrikai nagybácsi.** Vakmerő kalandort tartóztatott le tegnap a csendőrség az *isaszegi* határban, a kinek a biztos nevét még nem sikerült ugyan megállapítani, de nagyon valószínű, hogy egy európai hírnevű kalandort sikerült ártalmatlanná tenni. Ezelőtt másfél hónappal ugyanis Budapestben a Herczl-féle szenatóriumban elhalt egy *Strauszmann* Lipót nevű kereskedő, a kinek nemcsak Európában, de Afrikában is voltak birtokai. Romániában nagy kiterjedésű erdeje, Londonban háza és Afrikában földbirtoka volt. Gégesorvadásban szenvedett *Strauszmann* s gyógykezelés végett Budapestre jött, magával hozta feleségét és hét gyermekét, a kiknek a *Zsófia*-telepen vásárolt egy villát s ott helyezte el őket. Halála után a felesége az üzleti ügyek lebonyolítása végett elutazott Londonba, távolléte idejére azonban a gyermekeket *Isaszegen* helyezte el férjének egy barátjánál. A villát pedig lezárták s őrizetével egy *Klacsák* Mihály nevű embert bízták meg. Tegnapelőtt egy elegáns öltözötű ember jelent meg a villában s a házfelügyelőtől követelte, hogy a villát nyissa fel, mert ő az elhalt *Strauszmann* testvére. *Klacsák* kijelentette, hogy a kulcsok *Isaszegen* vannak a gyermekeknel. Az idegen erre részletesen kérdezősködött a gyermekek felől s azután kijelentette, hogy másnap majd elviteti a butorokat. Az idegen még aznap megfordult *Isaszegen* s a gyermekek előtt nagybátyjuknak adván ki magát, kijelentette, hogy most jött Afrikából s utközben találkozott az anyjukkal, ki megbizta, hogy a butorokat szállítsa el, miért is a kulcsokat kérte. A gyermekek örömmel fogadták az ismeretlen nagybácsit, de mégis gyanakodtak, s mikor az a kulcsokkal eltávozott, értesítették a csendőrséget, mely a határban utját állotta a kalandornak, a kinek a személyleírása nagyon ráillik *Hirschheim* Mór nevű nemzetközi betörőre, de az illető *Strauszmann* Adolfnak vallja magát, ezt azonban semmivel sem tudja igazolni. Megmotozása alkalmával különféle nevekre szóló leveleket találtak nála s ezekből következtetve, bajos lesz egyhamar megállapítani az igazi nevét. A nagybácsit egyelőre a gödöllői királyi járásbíróság börtönébe kísérték.

— **Meghalt veszettségben.** A legborzalmasabb halállal pusztult el a biharmegyei köz-kórházban egy idegen napszámos, akit egy közeli ipartelepről vittek Nagyváradra ápolás végett. *Lucic* Richardot — így hívták a szerencsétlen embert — veszett eb marta meg. Az esetnek nem tulajdonított fontosságot és dolgozgatott tovább. Munkás társai előtt el is titkolta a dolgot s így a szörnyű betegség mindinkább hatalmába kerítette anélkül, hogy valaki segíthetett volna rajta. Csak mikor a veszettség borzasztó tünetei mutatkoztak rajta, vitték be a köz-kórházba ahonnan már késő volt a *Pasteur-féle* intézetbe szállítani. A szerencsétlen ember borzasztó kínok közt halt meg.

— **Mindenkinek legjobb cipőt adni:** ezt az elvet követi *Porter* Vilmos Nagy Aruháza, s evvel a helyes elvvel szerzett is magának számtalan hű vevőt és jó barátot. Kézi gyártmány *Porter* minden egyes cipője, mely tartós, könnyű és formáját nem hagyja. Az árak olcsósága pedig meglepő. Aki pénzért feltétlenül jó cipőhöz akar jutni, az keresse fel bizalommal *Porter* Vilmos Nagy Aruházát, a *Szabadság-téren*. Városi és megyei telefon száma 324.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (*Szabadtér* 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Fölgyújtotta a saját házát.

(Elnapolt esküdszéki tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Az aradi törvényszék esküdthírosága ma érdekes bűnügyei foglalkozott. Egy morodai oláh ember: Mikora Nikoláj testvére iránti haragból a saját maga házát gyújtotta fel. Mikora Nikolájnak ugyanis testvérével: Annával ugyan azon telken volt háza. A telek a nőé volt s mikor egy izben a két testvér összeveszett egymással, Mikora Anna felszólította a bátyját, hogy hordja el a házát az ő telkéről, mert tovább nem tűri meg ott.

A Nikoláj azonban nem engedelmesskedett, sőt bosszút forralt a testvére ellen s ezt azon a különös módon valósította meg, hogy felgyújtotta a saját tulajdonát képező lakóházát. Ez le is égett, sőt tüzet fogott ettől a testvére háza is, mely ugyanazon a telken mintegy tíz méternyire állott a Mikora házától.

A gyujtogatás kisült. Mikora Nikolájt a csendőrök elfogták. Vallatni kezdték s a bosszualló atyafi bevallotta a gyujtogatás bűnét. Ezt a vallomását megismételte a vizsgálóbíró előtt is, a mai tárgyaláson azonban mindent letagadott.

Avval indokolta tagadását, hogy a csendőrök kieroszakították belőle a bevallást, a vizsgálóbíró előtt pedig félt.

— Ugyan mitől? — kérdezte tőle Fábrián Lajos elnök.

— Nagyon félnék természetü vagyok, felelt derültség között a vádlott.

Később úgy módosította a vallomását, hogy lehet hogy felgyújtotta, lehet hogy nem. Be volt rugva, az bizonyos, s ha ő volt is a gyujtogató, nem volt eszénél tette elkövetésekor. Együttal két tanura hivatkozott és pedig első izben most a tárgyaláson, akik őt állítólag holt részegen látták a tűz kiütése előtt.

Ezeket a vizsgálat során nem említette a vádlott s ezért a védő a mai tárgyalás felfüggesztését s a vizsgálatnak a két tanu kihallgatásával való pótlását kérte. Az ügyész hozzájárult a védő kérelméhez s ezt rövid tanácskozás után a törvényszék is teljesítette.

Ezek folytán az elnök elnapolta Mikora bűnügyének tárgyalását s elrendelte a hivatkozott két tanu kihallgatását.

A bíróság tagjai voltak: dr. Fábrián Lajos elnök, Földes János és Köller János szavazóbírák, dr. Szalay Dezső jegyző. A vádhatóságot dr. Meszlényi Antal kir. ügyész, a vádlottat pedig dr. Kertész Miksa képviselte.

Az esküdszék erre a tárgyalásra így alakult: esküdtek Hady István, Brunner Béla, Herbstein Mór, Gerócs Benjámín, Münz Ferenc, Karácsonyi Antal, Heitz Nándor dr., Pick Ernő, Szalay Arnold dr., Striberny János, Reiniger A. Samu és Fischer János. Pótesküdték: Jellinek József, Macsinik János.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Gyujtogatásért — két év.

— Esküdszéki tárgyalás. —

Arad, június 20.

Az aradi esküdszék ma délelőtt folytatta Don Iszpravnik Juon alui Bika kurticsi lakos bűnügyét. Avval vádolta ugyanis a furcsa nevű embert az ügyészség, hogy felgyújtotta gazdájának, Zsulán Gligornak a buzaszalmakazlát boszszuból, mert a gazda néhány nappal előbb elbocsátotta szolgálatából.

A gazda erre feljelentette volt béresét, a kit gyujtogatás bűntette miatt állítottak tegnap

az esküdszék elé. Don Juon jelenleg vizsgálati fogoly.

Földes János elnöklete alatt Köller János és Gallu József bírákból és Seress Barna jegyzőből állott — Szokolcay Lajos ügyész és dr. Pop C. István védő mellett — a bíróság, mely a mai nap folyamán a tanukat hallgatta ki, akik a vádlott tagadásával szemben bizonyítják bűnösségét.

A bizonyítási eljárás befejezése után Szokolcay Lajos ügyész a következő kérdés feltevését indítványozta:

„Bűnös-e Don Juon Iszpravnik alui Bika abban, hogy Kurticson 1902. évi április 6-án este Zsulán Gigor szerűskertjében ennek egy 60 korona értékű buzaszalmakazlát szándékosan felgyújtotta, minek folytán még egy 100 korona értékű árpaszalmakazal is kigyulladt és leégett.“

Popp C. István dr. védő ezután még két kiegészítő kérdést indítványozott, az egyiket egy a beszámítást kizáró ok feltüntetésével, a másikat a gondatlanság megállapításával.

A bíróság visszavonult a kérdések megállapítása végett. Határozata az volt, hogy elfogadta ugyan a védő kérdéseit, de azokat az ügyész kérdésével egyesítette.

A tárgyalás elnöke ezután a tárgyalás folytatását délután 3 órára halasztotta. Ekkor került a sor a véd. és vádbeszédekre, majd az ítélet hirdetésre, melyet az esküdtek igenlő verdiktjére hozott a bíróság.

Eszerint Don Juont gyujtogatás bűntette miatt két évi fegyházra ítélte a törvényszék. A védő az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be, s egyuttal kérte védcének szabadlábra helyezését. A törvényszék teljesítette a védő kívánságát s evvel a tárgyalás véget ért.

§ Képviselők párbaja. A mult év március havában a néppart részéről az Adria hajózási társaság ügye miatt Rakovszky István erős támadást intézett Györfy Gyula orsz. képviselő ellen. A képviselőház egyik ülésében Györfy dr. ezen sértésekért Kabos Ferenc és Feilitzsch Arthur báró képviselők által provokáltatta Rakovszkyt, aki segédeivel Kaas Ivor bárót és Meszlényi Pál képviselőt nevezte meg. A segédek által megállapított kardpárbajban, mely 1901. március 21 én d. e. folyt le a Fodor-féle vívóteremben, Györfy Gyula dr. sérült meg jelentéktelenül. A büntető törvényszék a megívott párbaj miatt vád alá helyezte a viaskodó képviselőket, akik közül Rakovszkyt előzőleg megtartott tárgyaláson három napi államfogházra ítélte a bíróság. Ma Györfy Gyula dr. fölött ítékezett ezen ügyben a törvényszék Szabó Géza bíró elnöklete alatt s Keserű dr. alügyész vádjára két napi államfogház büntetést mért ki Györfy dr.-ra, aki meg is nyugodott az ítéletben.

NAPIREND.

Június 21. Szombat. Róm. kath. naptár: Alajos. — Protestáns naptár: Albán. — Izraelita naptár: Sabbat, Behalot. — Görög-keleti naptár (június 8.): Teodor. — A nap két 3 óra 47 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor. — A hold két 7 óra 46 perckor, nyugszik 4 óra 15 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{4}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{4}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, sok helyütt csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Gazdáink általános véleménye kedvezőnek tartja időjárásunkat a vetemények fejlődésére. A buzaszemek tejbé mennek át és ezen előnyös

időben teljesen kinövi magát, úgy, hogy előreláthatólag nem igen lesz szorult buzánk.

Az előbbi viharok után kevés buza dől, másrészt kevés a rozsa pusztítása.

A rozs jónak ígérkezik.

A zab igen jó, de az árpa ezt is felülmulja, mert jóval tultermést ígér; az őszi árpa különösen dus.

A repce és burgonya jól áll, míg a tengeri legmostohább viszonyai között kétes jövőt tár elénk.

A mai hetivásárra mintegy 3—400 méter-mázsas buza és ugyanannyi tengeri behozatal volt, melyek jól fizetett napiáron keltek el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I ső minőségű 8.60—8.80.

Buza közép minőségű 8.50.

Tengeri 4.70—4.80.

Rozs névleges jegyzés 6.60—6.70.

Árpa névleges jegyzés 5.20—5.25.

Zab névleges jegyzés 6.20—6.50.

Az irányzat változatlan szilárd.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Nawratil Mari, férfidivatáru-cég, Brünn. — Hornung József kézműárkereskedő, Lemberg. — Král Gilbert kereskedő, Klattau. — Schacha József cipőgyáros, Saaz. — Zsallár János kereskedő, Zala-Egerszeg. — Grünfeld Mór aranyműves, Bécs. — Lager Alajos kereskedő, Bécs.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 20.

Déltőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 10,000 méter-mázsas került formlomba, gyöngén tartott, közben 2 $\frac{1}{2}$ fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Időjárás borus, hűvös.

Zárulat 12 órakor:

Buza júniusra	9.20—9.25
Buza októberre	7.92—7.93
Rozs októberre	6.55—6.56
Zab októberre	5.81—5.82
Tengeri júliusra	5.05—5.06
Tengeri augusztusra	5.12—5.13
Repce augusztusra	11.50—11.60

Zárulat 5 órakor:

Buza júniusra	—
Buza októberre	7.91—7.92
Rozs októberre	6.54—6.55
Zab októberre	5.80—5.81
Tengeri júliusra	5.03—5.04
Tengeri augusztusra	5.11—5.12
Repce augusztusra	11.50—11.60

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	684.75
Magyar hitelrészvény	704.50
Leszámitolóbank részvény	435.—
Rima-Murányi vasmű részvény	518.75
Osztrák-magyar államvasuti részvény	706.50
Közuti vasut	608.—
Városi villamos vasut részvény	309.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 20. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 98—99 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogrammon súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 103—7 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 104—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 103—5 fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, június 20.

Magyar aranyáradék 4%	120.60
Magyar koronáradék 4%	97.90
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	119.—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeregensorsjegy kölcsön	206.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	163.50
Osztrák papíráradék	101.50
Osztrák áradék ezüst	101.50
Osztrák áradék arany	120.50
Koronáradék	99.70
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1580.—
Magyar hitelbankrészvény	703.50
Osztrák hitelbankrészvény	684.25
Osztrák-magyar államvasut	707.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.32

Szeszüzlet.

— Junius 20. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék 12'80—13— korona mmázsánként.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: **HARDY I. D.**

(4)

(Folytatás.)

MÁSODIK FEJEZET.

Ama különös véletlenségek egyike, melyekben az ember élete oly gazdag, úgy hozta magával, hogy ugyanazon a napon, melyben utasaink felszálltak a „Nápoly városa“ fedélzetére, egy olyan nő, aki nagyon közel állt Percival Rayhoz és Carlton Georgehoz, elhatározta magát valamire, a mi nagy következményekkel járt családjára nézve. Ez a nő Percival Ray anyja s Carlton George nőtestvére volt s szobán forgó elhatározása egészen ártatlannak látszott. Arról van szó, hogy hogyan „helyezze el“ ma estére azt a négy fiatal teremest, kiket rövidesen csak „a lányaim“nak szokott nevezni. Mint rendesen, ma is több meghívás érkezett a családhoz s most Percivalné a reggelinél jókedvűn szólalt meg.

— Nos, mit határozatok? Ki megy a Merrickék táncosélyére és ki kísér el engemet Hartingékhez?

— Hartingékhez? — ismételte Kitty, a család „szépe“ — ugy-e, ma estére valami spiritiatájuk van, aki oktató és tanulságos felolvasást fog tartani s Aya néni szükségesnek tartja, hogy mi áldozatul vessük magunkat az ismereteik ez irányban való kibővítésének.

— Rólad remélhetően lemondanak ma Hartingék, Kitty, — szolt Carlton Gertrud nevetve, — mert ha cserben hagynád Merrickné, akkor ott sírás és fogaknak csikorgatása lenne.

— Ez mindenhol úgy történik, ahonnan Kitty elmarad — szolt Percival Sarolta hamiskán. — Ahol pedig megjelenik, ott van aztán diadal, sőt néha egész sereg lört szív! Szegény Daro Dick beszélhetne erről, mióta Kitty tudott rajta, hogy Greg doktor betegéhez forduljon az érdeklődésével.

— Hallgassatok a hőbörtös beszédekkel — kiáltott Kitty nekipirulva — Aya néni döntse el, hová menjek, én csak azt a kikötést teszem, hogy minden körülmények között az új rózsaszín ruhámat vehessem fel.

— Milye ravasz ez a Kitty, szolt nevetve Sarolta. Nagyon jól tudja, hogy olyan egészen báliás rubában, mint az a rózsaszínű, nem vihetik el Hartingékhez, ambar neked kötelességed volna, Kitty, a spiritizmust és mezmerizmust tanulmányozni, mert a doktorokra nézve nagyon üdvös volna, ha töled néha napján tanácsot kérhetne. Hála Istennek, én szóba sem jövök s nyugodt lélekkel mehetek Merrickékhez; egy jó keringőtáncos előttem többet ér, mint a világ leghíresebb spiritiztája. Mondhatom, hogy maga Mesmer sem volna előttem érdekes, ha még élne.

— Micsoda könnyelmű fiatal! — sóhajtott Gertrud. — Ha tudnám, hogy a felolvasás érdekes lesz, bizony elmennék Aya néniel Hartingékhez; de tudom, hogy legtöbbször csak üres hiábavaló frázisokat beszélnek s azért jobb, ha arra határozom el magamat, hogy a bálba megyek én is.

— Vessetek sorst, — tanácsolta Percivalné.

— Arra aligha lesz szükség, Aya néni, — szólalt meg ekkor Helén, ki eddig egy szót sem szolt, szelid lágy hangon. — En veled megyek Hartingékhez, a táncot ma nem bírná ki a fejem.

— Akkor én meg elmegyek Merrickékhez s vigyázok erre a két szeleburdira, Kittyra és Saroltára jelentette ki fontoskodva Gertrude. — Ma megint nem jól érzed magad, Helén? — tudakozódott Percivalné aggodva.

— Egész éjjel alig hunyta be a szemét a fejfájástól — felelt tüstént Kitty a testvére helyett.

— Szegény kicsikém, reggeli után azonnal ágyba fektetek, — szolt Percivalné résztvevőin. — És ha napközben nem leszel jobban, akkor estére jobb lesz, ha otthon maradsz.

— De én nagyon szeretnék elmenni s látni azt a csodálatos embert; ha napközben nyugszom egy kicsikét, akkor talán elmúlik a fejfájásom, — felelt Helén élénken.

— Jó tebát, ennél maradunk — egyezett bele Percivalné. Mi ketten Hartingéhez megyünk a tudományos estére, ti hárman pedig Merrickékhez és áldoztok Strausznak, a kerin-gókirálynak.

— O azzal nem kell várniuk estéig, kiáltotta Kitty pajkosan s derékon kapta Saroltát, mint a forgószél pörgött vele körül a szobában, hogy majd feldöntötte a szobalányt, aki éppen a reggel érkezett leveleket hozta be a szobába. Rögtön abban hagyták a táncot és siettek vissza az asztalhoz, hol Percivalné már felbontotta s átolvasta a neki címzett két levelet melyeken a new-yorki posta bélyege volt.

— Nos, mit irnak, anyám, kérdezte Sarolta türelmetlenül.

— Nem sokat, de jót, — volt a vidám hangon adott felelet. — Ma indultak hazafelé, még pedig a „Nápoly városa“ nevű hajó fedélzetén s így már a jövő héten várhatjuk őket!

— Hohó, ez nagyszerű, ez pompás; — kiabálta Gertrud, Kitty és Sarolta össze-vissza, míg Helén halk, reszkető hangon suttogva szolt:

— Már ilyen hamar. Hisz ez olyan öröm lenne, hogy el sem tudom hinni, hogy valami baj ne jöjjön közbe.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinig délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvoat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Nyári színház.

Szombaton, 1902. évi június hó 21-én:

PÁLMAY ILKA mint vendég:

A pillangó-kisasszony.

Zenés dráma 2 felvonásban. Írta: Belosco David. Fordította: Faludi Miklós.

SZEMÉLYEK:

Pinkerton	Ternyei L.	Nokodó	Tukorai L.
Kitty, neje	Borostyán S.	Pillangó k. a.	Pálmay Ilka.
Sharpless	Marih-zi M.	Susuki, cseléd	Pajor Agnes.
Jamadosi	Sarkadi A.	Kisérő	Ungvári V.

EZT KÖVETI:

Szenes legény, szenes leány.

Operette 1 felvonásban. Írta: Ph. Gille. Zenéjét szerzette: J. Coste. Fordította: R. J.

SZEMÉLYEK:

Thereza	Pálmay Ilka.	Bidard	Németh J.
Pierre	Ternyei L.	Tardivel	Sarkadi A.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Kossitzky Jánosné szül. Barkóczy Ilona, a maga és az alólírottak nevében, gyászba borulva, mély fájdalommal tudatja, hogy édes anyja

Özv. Beszedits Antalné

szül. Bobik Ludmilla,

hosszu szenvedés után, a f. június hó 20 án reggeli 7 órakor, a halotti szentség ájtatos felvétele mellett, 66-ik évében, csendesen elszenderült.

A boldogult hült tetemeit, f. június hó 21-én d. u. 5 órakor fogjuk, szereteteitől környezve, Szabadság-tér 22. számú házból, róm. kath. szertartás szerint be-szentelés után, a felső temetőben, örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmise áldozat f. június hó 23-án d. e. 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák ideiglenes templomában (Kölcsey-utca) a Mindenhatónak bemutatni.

Arad, 1902. június hó 20-án.

Az örök világhosság fényeskedjék neki!

Testvérei: Bobik Gusztáv, r. k. főesperes és plébános, Bobik Ignác, társ. igazg. iőmérnök, Lászlóffy Emánuelné szül. Bobik Antónia

Veje: Kossitzky János mérnök, m. kir. államvasuti felügyelő.

Unokája: Dr. Bobb Illésné, szül. Kossitzky Gizella.

Unoka veje: Dr. Bobb Illés, temesme-gyei árvaszéki ülnök.

Az Aradi Zenekedvelők-Egyesülete

által 1833-ban alapított és fenntartott

és Arad sz. kir. város védnöksége alatt álló

ARADI ZENEDÉNEK

évváró vizsgálatai

1902. június 24., 25. és 26-án,

mind a három napon délután 5 órától fél 7 óráig tartatnak meg 1101

a Krispin-teremben.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-ség szives tudomására hozni, hogy

Aradon, Vörösmarthy-utca 2. sz. a.

finom

porcellán-edény

és

majolika-disztárgy üzletet

nyitottam.

Két aradi vásáron már volt szerencsém a Ferenc-téren árusítani.

A legjutányosabb árak mellett kiszol-gálok.

Kérem a nagyérdemű közön-ség szives pártfogását.

Himler R.

Magy. kir. államv. üzemv. Szegeden.

14341—1902. III. SZ.

Pályázati hirdetmény.

A Szeged és Szeged r. p. udvar állomáson megüresedő u. vendéglő bérletére zennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1902. évi december hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi november 30-ig. Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére:

Szeged állomás új felvételi épületében I—II. oszt. étterem, két külön étterem helyiség, két szoba, hálófülke, cselédszoba, főző konyha, mosó konyha, 3 tálaó helyiség, 2 edény kamra, továbbá 2 előtér, pincze, padlás, fűkamra, árnyékszék. Használatra átadatik a III. oszt. váró- és étterem és a perron egy része.

Szeged rendező p. udvaron: 2 szoba, konyha, padlás, kamra, pincze. Használatra átengedtetik a II. oszt. ét- és váróterem, III. oszt. ét- és váróterem.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak főnt kiirt Szeged és Szeged r. p. udvar állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt borítékba zárt, nemkülönből kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi július hó 3-án déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőség palota, I-ső emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 800, azaz nyolczsáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1902. évi júliushó 2-án déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a szegedi vendéglő III. osztályú váró- és étterem fűtése és világításának felét a m. k. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti, vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíthatnak. Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételeitől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tételtek figyelembe vételét nem fogadják.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. évi május hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Érdekes és hasznos párbeszéd.

Imre: Nem ismerem rád Lajos, olyan jó színben vagy. És mily jó kiöltözködtél. Talán a főnyereményt csináltad?

Lajos: Ne beszélj bolondot; tudod, hogy szegény ember számát nem teszik a szerencsekerékbe, tehát ki sem huzzák. De találtam más valamit, mi kirántott a bajból. Vége a nélkülözésnek, az asszony-nak és a gyerekek is meg van mindene, a mi kell.

Imre: Igaz, hallottam a szomszédasszonytól, hogy az „Aradi Reggeli Lap” és „Aradi Estilap” árusításával foglalkozol. Hát csak ugyan annyit bajt az.

Lajos: Hajt bizony nagyon szépen. Eleinte nehezen ment, de most nagyszerűen boldogulok. Ötven újsággal kezdtem és most már háromszázat árulok az „Aradi Reggeli Lap” és háromszázat az „Aradi Estilap”-ból. Harminczöt krajczárt

kapok száz darab után, tehát hat-száz után két forint tíz krajczárt. De reményilem, hogy ezt a keresetet is megduplázom. Egy krajczárt nagyon szívesen adnak egy jó újságért, mely ugyancsak a legfrissebb híreket hozza és olyan szép tiszta betűkkel van nyomtatva. Szegény ember megelégszik ezzel a két újsággal, nem tarthatja végre mindenki az „Aradi Közlöny”-t, mert az havonként egy forintba kerül.

Imre: Megállj csak, mondd őszintén: kell oda még ember? Bejuthatnék én is árusítónak? Ilyen jó kereset rám is férne.

Lajos: Akkor csak siessél barátom, mert egyrészt még csak három vagy négy arra való embert alkalmaznak, ne hogy egyik árusító a másiknak konkurencziát csináljon — másrészt pedig idejében kell lefoglalni a vevőket. Gyorsan siessél, hogy meg ne előzzenek. Szemesé a világ. A címet mindenki tudja: Nyomdarszövetársaság, a csanádi palotában.

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak seiyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitünő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

654. szám.

Aradi m. kir. folyammérnöki hivatal.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. Minister úr rendeletére a Maros folyó lippa-baraczkai 8 km. hosszú szakaszán, továbbá az aradi vasuti hid feletti 2 km. hosszú szakaszán szabályozási munkákhoz szükséges 17100 és 7200 összesen 24300 m³ víz-építkezésre alkalmas terméskő szállítására nézve 1902. évi július hó 7-ik napján d. e. 10 órakor az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében (Arad, Rákóczy-utca 23. sz.) újabb zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A vállalatot ismertető általános és részletes szállítási feltételek, az aradi m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Az ajánlattevő köteles ajánlatához az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal által kiadott ajánlati ívet használni, mely a hivatalos órák alatt a hivatalnál átvehető.

Bánatpénzül az ajánlati költségösszeg 5%-a óvadékképes értékpapírokban vagy készpénzben az aradi m. kir. adóhivatalnál a földmivelésügyi tárcza kezelésébe letétbe helyezendő; az ezt igazoló adóhivatali nyugta az ajánlathoz mellékelendő.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok a kir. folyammérnöki hivatalnál 1902. évi július hó 7-ik napjának d. e. 10 órájáig a szállítási szándékolt kőanyag mintájával együtt nyújthatók be.

Arad, 1902. évi június hó 20-án.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Magy. kir. államv. budapest-jobbparti
üzletvezetősége.

17497—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-gödöllői, budapest ferencvárosi, hatvani, valamint esztergomi esztálymérnökségeinek területén lévő, pöcze és személgödörök tisztítási és kihordási munkáinak biztosítására nyilvános versenyárgyalást hirdetünk.

Pályázókat a költségcsalással felszerelt jogérvényes és bélyeggel ellátott ajánlatok foilyó évi július hó 1-ére déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkárságánál leendő benyújtására felhívjuk.

Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi június hó 30-ikán déli 12 óráig 800 korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban gyűjtőpénztárunknál lefizetendő.

Készpénz után kamat nem követelhető, az értékpapírok a budapesti tőzsde legutóbbi, de 14 napnál nem régiebb árfolyama szerint, és a névértéket meg nem haladó értékben fogadhatnak el. Takarékpénztári könyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn.

Az ajánlat benyújtásához, valamint a munkák létesítéséhez köztött feltételeinket alább közöljük:

Az előforduló munkák általánjár mellett fognak kiadatni.

Az általány árak az ajánlatban tisztán és olvashatóan számokkal, valamint betűkkel is kiirandók.

Az ajánlati árak vagy az egyes osztálymérnökségek területén lévő pöczegödörök tisztítására, valamint az összesre kiteendő. Fenntartjuk magunknak a jogot, hogy az egyes osztálymérnökségeknél előforduló munkákat külön-külön is kiadjuk.

Javitott vagy vakarások nyomát viselő ajánlatok nem fognak figyelembe vételni.

A szerződés a budapest-gödöllői, hatvani, valamint esztergomi oszt. mérnökségek vonalaira három évre, vagyis 1902. évi november hó 1-étől 1905. évi október hó 31-ig köttetik, míg a budapest-ferencvárosi osztálymérnökség területére nézve a szerződés 1903. évi január 1-től lép életbe ugyancsak a fent kitüntetett időtartamra.

A teljesítendő munkára vonatkozó bővebbi adatok, valamint az ajánlati minta, pályázati feltételek, az ajánlati költségcsalítás alulírott üzletvezetőség pályafenntartási és építési osztályában (Külső Kerepesi-ut s szemben a keleti pályaudvar érkezési oldalával) naponta a hivatalos órák alatt megszereshetők.

Budapest, 1902. május hóban.

A magy. kir. államv.
jobbparti üzletvezetősége.

(Utánnomás nem díjazatik.)

TELEFON +
Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.
Alkalmi vételek és eladások.
DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42
ARAD, TEMPLON-UTCZA
Minorita-palota.

Zálogzédulák,
arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága

96968—1902. sz. hoz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson	1. évi június hó
Miskolcz	23-án d. u. 2 óra
Kolozsvár	24-én d. u. 2 óra
Bpest ny. áll.	28-án d. e. 9 óra

Budapest, 1902. május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgüres, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.
Egy üveg ára 30 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatása, egy tegely használata elegendő. — Egy tegely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrtekercs és az arcznak bajt és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégl 1 korona. — Nagy tégl 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkezdveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

421

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerárában **M.-Radnán**, és az ország minden nagyobb gyógyszerárában. — Gyógyszerek részére Aradon Vojtek és Weisz gyógyszerár kereskedőknél.

Gazdasági gépek áruraktárának eladása.

Vb. Pollák Gyula csődtömegéhez tartozó, a csődleltárban 1—20., 22—47., 50—68., 70—76., 78—103., 106—126., 360., 127—272., 274—305., 308—321. és 341—359. tétel alatt felvett, két cséplőgépből, egy locomobilból, egy járgányos cséplőgépből, mindennéven nevezendő gazdasági gépek, géprészek és eszközök, továbbá cement, tömör zsiradék-hengerolaj és egyéb anyagokból álló 17010 korona 33 fillér beszerzési és 12566 korona 97 fillér becsáru teljes áruraktárnak az id. — csődválasztmány 1/3. számú határozata és az aradi kir. törvényszék mint csődbíróság 9414/1902. cs. számú felhatalmazása alapján — **ajánlati uton leendő eladására pályázatot hirdetek.**

Az ajánlatok f. évi június 28-ik napján déli 12 óráig írásban hozzám zárt borítékban adandók be, s a beadással egyidejűleg bantpénzül a becsár 10%-a, azaz 1256 korona 70 fillér készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban nálam leteendő.

Később érkezett ajánlatot nem fogadok el.

Az id. csődválasztmány a beérkezett ajánlatok elfogadása iránt f. évi június hó 28-án d. u. 3 órakor határoz és a menyiben egyik ajánlatot sem fogadná el, a beadott legmagasabb ajánlat alapul vételével, **folytatólagos szóbeli ajánlati árverést** kísérel meg, melynek eredménye az írásbeli ajánlattevőkre nézve kötelező, de a csődtömeget csak választmányi jóváhagyás esetén kötelezi.

A vevő köteles a megvett áruraktárt 3 nap alatt átvenni és az átvétel megkezdése előtt az egész vételárat kezemhez lefizetni.

A pályázni akarók a raktárban foglalt és eladásra kerülő áruk megtekintésére naponta délután 3—5 óra között nálam jelentkezhetnek.

Aradon, 1902. évi június hó 18-án.

Steinitzer Félix,

ügyvéd,
mint vb. Pollák Gyula csődtömeg-
gondnoka
(Deák Ferencz-u. 33—34. sz.)

1102

ALAPITTATOTT 1876.

BERÁN ANTAL ÉS FIA

kárpitos és diszítő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasdy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden stýlben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papír nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű

a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve.
Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matracz raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti disz és diszítési zászlók gyártási terme, ünnepélyek és termek diszítési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.

955

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.